

ESPERANTO

Oficiala organo de UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO

JARA ABONO

Simpla abono	10.— Fr. Sv.
Kun la membreco de UEA	12.50 Fr. Sv.
Unu numero	1.— Fr. Sv.

Ŝvisa poŝtĉeko l. 2310. — La abonoj komenciĝas en januaro

REKLAMO

Anonco (unu centimetra kolonero)	2.— Fr. Sv.
Anonceto (1 linio: 10 vortoj)	0.50 Fr. Sv.
Korespondado (1 enskribo)	0.75 Fr. Sv.

Vidu naciajn prezojn en la koncerna fakol

FONDINTO: HECTOR HODLER

GVIDANTO: D-ro EDMOND PRIVAT

ADRESO DE LA REDAKTEJO KAJ ADMINISTREJO: 12, BOULEVARD DU THÉÂTRE, GENÈVE

La Redaktejo ne povas resendi manuskriptojn. Lasta dato por ricevo: la 15^a de ĉiu monato. Oni skribu tre legeble kaj konservu koplon.

TEKSTO. — *La morto de S-ino Klara Zamenhof*, Edmond Privat (197). — **LITERATURO:** *Madono*, Alexandra Mexin (198). *Familia disiĝo*, J. Poruks (198—200). *La ruĝa ĉapelo*, Edmond Privat (200). — *Tra la Mondo Esperantista* (201—205). — *Esperanto en Lernejo* (205). — **RADIO** (206). — *Esperantista Literatura Asocio* (206—207). — *Esperantista Parolejo* (207). — *Informilo de Universala Esperanto-Asocio* (208—209). — *Esperantista vivo* (209). — *Amuzo kaj Ĝerco* (210). — *Ŝako* (210). — *Niaj mortintoj* (211). — *Reklamoj* (211—212).

La morto de S-ino Klara Zamenhof.

Doloriga novaĵo malgaje frapis la tutmondan esperantistaron dum ĝi festis la kutiman datrevenon de la naskiĝo de D-ro Zamenhof. Ĵus mortis la 7^{an} de decembro la edzino de nia Majstro pro longa, suferiga malsano el kancero kaj post vana operacio. Atinginte la aĝon de 61 jaroj, sinjorino Klara Zamenhof estis bone konata de la esperantistoj, ĉar ŝi regule partoprenis ĉiujn niajn kongresojn malgraŭ la granda lacigo de l'vojaĝo kaj la forta emocio de l'rememoroj. Ĉiuj ne nur respektis sed tutkore amis ŝin pro ŝiadigna simpleco, sincera modesteco kaj fervora intereso en ĉiuj flankoj de nia movado. Post ĉiu grava sukceso de nia alero, ni ĉiam ricevis de ŝi leteron ĝojan, kuraĝigan. Sprita, firma, bonhumora kaj bonkora, ŝi afable sekvadis ĉion amike. Sed en la koro ŝin turmentadis la profunda, la neriparebla ĉagreno. La vivo sen la edzo estis al ŝi peza. Ŝi emis lin sekvi ĉien kaj eĉ al morto. En Vieno jam fizika vundo aldoniĝis al la morala kaj mordadis interne . . .

Ludoviko kaj Klara Zamenhof en 1887
(el la „Vivo de Zamenhof“, ilustrita eldono de Brita Esperanto-Asocio, London 1920).

Nun ploras ŝin la gefiloj kaj gefratoj hejme, la geamikoj en tutmondo. Trans maroj flugas al Varsovio la monumento Zamenhofs, hieraŭ forsalutata de niaj skotaj samideanoj. Kiam ĝi alvenos al sia celo, ĝi jam kovros ambaŭtombojn.

Unu en la vivo, unu en la morto, unu en nia dankamemoro. „Sur la kampo, for de l'mondo, antaŭ nokto de somero, amikino en la rondo kantas kanton pri l'espero . . .“

Kiam la juna doktoro silente suferis kaj antaŭvidis malfacilan vivon, „l' amikino en la rondo, Klara Silbernik, konsentis partopreni ĉion kaj kuraĝe metis manon en lian. Si petis sian patron helpi la eldonon de la Unua Libro. Kun la Majstro

ŝi dissendis ĝin. Kun li ŝi penadis kaj esperis. Kun li ŝi vivos en nia historio kaj en niaj koroj.

Kun la amata familio nun ploranta ĉe 41 Krolewska en Varsovio la tuta esperantistaro tutkore simpatias kaj dolore per penso kunestas.

Edmond Privat.

LITERATURO

Madono

de Alexandra Mexin.

Vi renkontas ofte bildojn de Madono, en bildekspozicioj, bildarejoj, privataj kolektoj — la bildojn, kiuj montras al vi la patrinecon, leviĝintan ĝis la dieco, la diecon enkorporigitan en la patrineco.

Ili estas diversaj: unuj feliĉe ridetas al la lumplena estonteco, tenante en la brakoj la Infanon; aliaj vedoloras malgaje ĉe la tombo, pro la nerevenebla estinteco...

Mi admiras tri bildojn de la Sankta Patrino, unu kvazaŭ daŭriganta la ideon de la alia.

La unua staras alpremite al sia brusto plensanan, dikgrasan korpeton de la bela infano... Viveca belo vidiĝas en ŝi, en ŝia etulo... la belo de l' korpa kaj spirita harmonio.

Nur en la okuloj vi rimarkas ian maltrankvilon... Fikse rigardu ilin... Ili kvazaŭ antaŭvidas ion... ion ankoraŭ nevideblan, nekompreneblan...

Kvazaŭ la ombro de ia antaŭsento malheligas la rigardon de tiuj kvietplenaj mirindaj okuloj... Tio estas la Madono de Rafaelo...

Jen la okuloj de la Madono de Hoffmann... Ili ekvidis multon... senkompatan en sia neforigebleco, teruran en sia nepreco... la turmentoplenan estontecon... La timigitaj okuloj estas vee fiksitaĵoj tien, kie malfermiĝas profete al ili subite la estontaĵo... Tiuj okuloj ekvidis troon... la okuloj ĵus admirintaj la senzorge dormantan infanon...

La tria... Madono de Karlo Dolce... Oni ne vidas viajn okulojn; ho, Mater Dolorosa!

Ili estas kaŝitaj sub la mallevitaj palpebroj, kvazaŭ ili estas elĉerpitaj per malgajolarmoj... Nur la lasta larmero, malrapide ruliĝanta sur veplena vizaĝo, glaciĝis sur ĝi.

Viaj nevidantaj plu okuloj estas kaŝitaj de fremda rigardo: la sekreta maltrankvilo de la neesprimebla antaŭsento... kion ni legis en la okuloj de la unua Madono, — kvazaŭ ia nudeto malheliginta iam la ĝojan vizaĝon de la feliĉa patrino... La teruro antaŭ venontaj tagoj de malgajo, kies maldolĉkalikon vi eltrinkis jam ĝisfunde, antaŭ la horoj da turmento, minutoj da suferoj... Ĉio, pri kio parolis la okuloj de la dua Madono...

Ĉio restis en pasinttempo... forflugis kiel sonĝo, forsonis kiel kanto, foriĝis kiel revo...

La korveo de la tria Madono, kies okuloj estas kaŝitaj de niaj rigardoj, transiris la limojn de la tera suferado... atingis la regionojn, kie ne ekzistas plu memoro, pli estinta feliĉo, nek bedaŭro pri la nunaj turmentoj... La elturmentita koro povas plu nek vei, nek priplori la suferon. Ne estiĝas plu larmoj, nek doloro en la laca animo...

Ĉio forestas... estas forlasita... sur la tero... la sentoj, la revoj... la esperoj, la memoraĵoj... Restas nur la larmo, kvazaŭ glaciero sur la veplena vizaĝo...

Tia malgajo preskaŭ ne surtera similas al rezigno, al paciĝo de la veanta patrino kun la ofero necesa por sekigi la larmojn de aliaj patrinoj... por la kuracigo de turmentoj, de sufero de la tuta mondo... La ĉiela veo ĉirkaŭas, kiel lumkrono, vian kapon, ho, Mater Dolorosa, — vian humile mallevitan vizaĝon kun nevidantaj okuloj... la veo „ne el ĉi tiu mondo...”

Familia disiĝo.

De J. Poruks.

Pluvegis jam la trian tagon. Kiam ekĉesis la pluvego, leviĝis nebulo, kaj kiam la nebulo disiĝis, tiam oni vidis, ke la herbejoj, grenkampoj kaj paŝtejoj subakviĝis. Ĉe la bariloj kaj kamplimoj aperis perpluvaj sablo-amasetoj. Kaj la homoj iradis kun malgajaj, dormemaj vizaĝoj, por lari la plej urĝan kaj necesan.

La maljuna Rocis sidis ĉe la fenestro kaj kurbiĝinte foliumis kalendaron, iam post iam malkontente ektusante. Ĉe la tablo sidis lia edzino kaj likis tolaĵon. En lito maldiligente ruliĝadis kaj oscedis Andreo, lernanto de reala lernejo, la plej juna filo de Rocis.

„Se ja nun foje ĉesus pluvi!“ la patrino plendis kaj penis enigi ladenon en kudrilon, sed ŝiaj sulkitaj kaj ostecaj manoj, kiuj dum kelkaj jardekoj faris sur la kamparo kaj en la hejmo la plej malfacilan laboron, tremis, kaj ŝi etendis la kudrilon trans la tablon:

„Patro enigu ĝin ci.“

La patro riproĉe ekrigardis al la lito, kaj Andreo komprenis la patran rigardon. Li malrapide stariĝis kaj mokeme ridetante enigis la ladenon.

Dume ekpluvus ankoraŭ pli ege, kaj la patrino ekĝemis, kvazaŭ pluvus rekte sur ŝian kapon.

„Ho, kara Dio, se ja nun foje ĉesus...“

Ĉi tiuj patrinaj vortoj kvazaŭ elektrizis Andreon. Li levinte la kapon, laŭte ekridis.

„Pro kio ci, knabo, ridas?“ la patro kolere demandis.

„Nenio“, Andreo, retenante la ridon, diris, „mi devis ridi. Io tiklis min!“

„Tio estas puno por ni, al ni mizeraj pekuloj“, diris la patrino, „kiam la homoj ne plu obeas al Dio, tiam li sendas la superakvon. Dio ja ne estas malgranda infano...“

„Sensencaĵo, patrino“, diris Andreo, „se Dio estas, tiam li havas aliajn, pli gravajn aferojn, ol sin okupi pri malsaĝaj homoj. Tia korniko vergita, tia ne vergita. Dio tre bone scias, ke el malsaĝulo prudenton oni ne elbatos, se eĉ eterne oni batos lin!“

La patro frapis la kalendaron sur la tablon kaj ekkriis:

„Knabo! ci volas al ni, ciaj gepatroj, doni konsilojn kaj esti pli prudenta ol Dio mem!“

„Ne ekscitiĝu, patro“, Andreo trankvile rediris, „mi ĉi tie parolas pri homoj. Paroli pri ili vi ja ne povas malpermesi. La homoj perdis en miaj okuloj ĉian respekton, kaj estas bone, ke venas pluvo kaj forlavas iliajn malbonajn, malpurajn postsignojn!“

„Sed ci ja estas knabo kaj ne povas paroli pri plenaĝuloj!“

„Do, lernu vi, plenaĝuloj, la dikan historion d' l' homaro, okupiĝu vi pri ĝia literaturo, kial do vi trudas tion al knaboj? Se ni devas ion lerni, pli vere dirite, lerni parkere, tiam ni havas ankaŭ la rajton juĝi pri tio, kion ni lernas. Jen ĉi tie estas dika historio kun jarnombroj, pri la mizeraj heroaĵoj de l' popoloj. Tie estas nigro sur blanko, ke en tiu kaj tiu jaro Fiulo mortigis Diboĉulon kaj mem line iĝis diboĉulo! Tiam la posteuloj de Diboĉulo revenĝis, tiam la posteuloj de Fiulo ree venĝis al la posteuloj de Diboĉulo ktp. Sed pri tio, ke foje la homoj volis prudentiĝi, pri tio estas tie nek vorto! Jen, tial mi povas kaj rajtas paroli, ke tiu ĉi tuta historio posedas aĉan, netolereblan odoron!“

„Bone, bele ci scias paroli“, la patro dolorride diris „sed ankaŭ ci ne deziras pliprudentiĝi. Dio kreis ĉion bona, sed ci

deziras ĉion ankoraŭ pli bona. Dio kaj la naturo havas sian mezuron, sed ci ja mezuron ne havas. Kio estas legebla en la historio, tio estas instruo por ni, sed ci koleras, ke ĉio-ĉi ne rotaciis, kiel ŝmirita rado!

„Do mi devas silenti?“

„Ĝuste tiel: ju pli longe, des pli bone!“

„Por kio do mi devas viziti lernejon? Nur tial, por ke iam mi fariĝu sinjoro, ke mi turnadu min kaj primiradu, kiel pavo, ke mi havu servantojn, rangojn, ke mi drinku, ne plenumu mian devon kaj fine mortigu? Mi opinias, ke lernejo ekzistas por tio, ke la homo lernu ĝuste senti kaj pensi, ke li lernu ankaŭ ĝuste paroli, kion li pensas. La naturo donis al mi parolorganojn, sed vi deziras forpreni ilin. Vi deziras esti super la naturo!“

„Mi vidas, ke nur tial mi sendis mian filon en la lernejon, ke li maldolĉigu mian maljunagon.“

„Tiajn parolojn, patro, oni nomas sensignifaj frazoj. Mi efektive pensas bone.“ —

„Do ne kuraĝu instrui min!“ la patro murmuris kaj rigardis tra la fenestro, kvazaŭ serĉante trankviliĝon.

„Ni restu ĉe tio: mi silentos!“ Andreo findiris.

„Iel cerbumi ci en la lernejo lernas, sed fari vivtaŭgan aferon ci ne scias. Ĉiuj cial lernejoj instruoj aspiras nur tion, vivi per la laboro de aliuloj!“

„Patro, lasu nun lin trankvila. Parolu pri aliaj aferoj.“

„Silentu, ĝi estas mia afero. Li devas agi laŭ mia volo, kaj ne mi laŭ la lia!“

„Andreo, iru rigardi, kioma estas la horo?“ la patrino diris, timante, ke Andreo ne komencu kontraŭparoli al la patro, ĉar la patro, foje kolerigita, pensas pri nenio.

Andreo eniris en la malantaŭan ĉambron kaj tuj revenis. Li, kunpremite la lipojn, mokeme ridetis.

„Nu, kioma estas?“ la patro severe demandis.

Andreo balancis la kapon. Li levis la manojn kaj komencis perlingre kalkuli.

La rezulto estis sep. Sed la patron tiu ĉi nekonvena ŝerco des pli kolerigis.

„Ĉu ci aŭdas? malsaĝulo! mi demandas, kioma horo? Se ci petolaĉos, tiam mi kuŝigos cin sur la genuon!“

„Tiam vi plu ne vidos min ĉi tie. Vi ne rajtas tiel agi al mi. Jen vi ordonas al mi, ke mi fermu la buŝon, jen al vi plaĉas ree ordoni min, ke mi malfermu la buŝon. Kvankam mi estas via infano, tamen mi ne estas via sklavo. Instruu min agi saĝe kaj prudente, tiam mi obeos kaj respektos vin, sed al viaj kapricoj, vantaj kapricoj mi nenial obeos. Kaj horo estas la sepa!“

En tiu ĉi momento la patro Rocis efektive estus ekbatinta sian reallernejanon, sed sammomente eniris Petro, irato de Andreo, kaj la fratino Anna. De tiuj ĉi ambaŭ gutegis akvo.

„La bovinoj certe tiun herbon ne manĝos, tiel sabloplena ĝi estas. Du falĉiloj malakriĝis. Fine ni falĉis en la brasika ĝardeno. Tie talpoj ree faris grandan petolajon“, Anna rakontis.

„Vidu, Andreo“, la patro diris, „eĉ muelileton ci ne scias fari. Nek unu horon mi estis en lernejo kaj tamen mi pretigis ĉiujn laborilojn!“

„La patro koleras al mi kaj mia lernejo. Ĉu li ne povis elekti por si pli bonan filon kaj por tiu ĉi filo pli bonan lernejon? Se iu havas malprudentan filon, tiam nur la patro estas kulpa!“

„Andreo, mi opiniis cin pli prudenta, sed nun mi vidas, ke ci tute ne scias konduti“, Petro diris devestante sian jakon.

„Li ja nin, kamparanojn, opinias nuraj malsaĝuloj“, Anna altvoĉe ekkriis.

„Kaj tio al ci ne plaĉas?“ Andreo laŭte ekkriis, „kio do ci deziras esti?“

„Aŭskultu“, la patro severe ekkriis, „nun estas sufiĉe. Tuj ci forigu. Iru en arbaron, tutegele, kien plaĉas al ci, mi ne deziras havi cin en la vidol!“

„Bone, mi iros, se la alta kaj saĝa juĝo tiel decidis. En arbaron mi ne iros, ĉar mi ne estas besto. Mi iros sur la grenejon kaj tie dormos ĝis la mateno. Se morgaŭ brilos la suno, tiam mi povos entrepreni ian vojaĝon, sed se pluvos, tiam eĉ ne paŝon. Tiu ĉi tuta interparolado al mi ŝajnas tre ridinda.“

Andreo prenis sian ĉapon kaj eliris.

„Diru, ĉu tio ne meritas vergadon?“ la patro diris, kiam Andreo estis foririnta, „ĉiam pli spitema kaj malĝentila li fariĝas kontraŭ mi. Min li tute ne atentis!“

„Mi ja diras al ci, kiam ci veturigis la knabon en la urbon, donu lin en la manojn de konvenaj homoj. Kiu scias, kiaj estas tiuj homoj. Ĉe kiuj li loĝas, kaj kia la socio, kiesmeze li pasigas sian liberan tempon? Kie oni la Diajn vortojn kaj lian instruon ĉiutage priridas, tie fine infano estas igata alkufimiĝi la spiriton de blasfemuloj kaj mokemuloj.“

„Eble ci pravas, sed mi ne povas pli multe pagi kaj ne scias, kie trovi la bonajn homojn. Tie en la urbo ili ĉiuj aspiras propran bonon kaj unu estas pli malbona ol alia.“

„Nun, kiam finiĝos la feria tempo, devos kune veturi Petro“, Anna ekparolis, „la knabo estas bona, nur mankas al li bona ekzemplo. Rigardu nur lian lernejan ateston: ĉiujn lernaĵojn li scias laŭdinde kaj tre bone. Do la saĝon li ne malhavas, kaj li ŝajne sin movas ĝuste antaŭen, nur la koro, ŝajnas dellankiĝis malĝusteni!“

„Necesus nur unu fojon vergi lin, kaj la knabo fariĝus, ke plaĉus vidi!“ la patro diris, „sed mi hontas: tiel grandan knabon...“

Ĉe tio la interparolo ĉesis. Petro alivestis sin en la malantaŭa ĉambro. Anna komencis senvestigi la piedojn, kaj la patrino finis la flikadon, ĉar tiel mallumiĝis, ke ŝi ne povis vidi la kudropikojn.

„Pluvos kaj pluvos konstante. Efektive fariĝos superakvo!“ Anna malgaje diris, „sur la kampoj la sekalo tute kunfaliĝis, la herbejoj pleniĝis je sablo, vera sufersomero!“

„Ĝi, filino, estas Dia puno, ĉu en la mondo liaj instruoj havas ian honoron? Ĉu ci mem estas iam parolinta „Patro nia-n?“ Ci ja ne scias, kio estas la amo al Dio, kaj tamen estas la plej bona mia infano. Pri la aliaj mi ja tute ne miras!“

„Sed, patrino, tie ja ankaŭ devas esti ia kaŭzo! Kial ni ĝejnuloj tiaj fariĝis kaj kial ĉio estas tiela! Ĉi havas sian bazon kaj signifon!“ Petro enirante diris laŭte kaj firmvoĉe, „la peko, kiu la homon altigas, staras pli alte ol la sklaveca maldiligenteco kaj plena malscio, kiuj la homon malsuprenigas!“

„Ĉu vi aŭdas kiel pluvos“, la patro malgaje diris, preskaŭ plorante, „kiel la tuta ĉielo ploras kaj malĝojas pri ni, kiuj fariĝas fieraj, imagemaj kaj arogantaj, kiam ni fartas bone. Kaj tial li deziras puninstrui nin, fleksi kaj subigi per tio, ke faras nin senhavaj, kiam senigas nin je la havo kaj pano. Aŭskultu kiel pluvos: tio estas ĉielolarmoj, en kiuj ni dronos. Kaj kiam tiu ĉi superakvo fariĝos, kiam ree ekbrilos la suno super la detruitaj grenkampoj, tiam nek Petro, nek Andreo, nek Anna kapablos per sia tuta saĝeco fari el ŝtonoj la panon. Ho, kio: ni mizeruloj volas esti pli prudentaj ol Dio!“

Li silentiĝis, kaj ekstere plaŭdis kaj zumis ĉe la tegmenta rando, ĉe la pordoj kaj fenestroj, en la korto, kaj tiu ĉi zumbruo en vespera krepusko pleniĝis ĉiujn je timo.

Post la vespermangŝo Petro suriris en la subtegmentejon de la grenejo, kie li kaj Andreo kutime dormis. Li volvis sin en la kovrilon kaj eniĝis en la fojnon, dirinte nek vorton.

„Ĉu ci scias, Petro“, *Andreo* ekparolis, „mi tre deziras manĝi, sed mi ne kuraĝas, ĉar mi tre kulpigis!“

Li ekridis, kaj ĉi tiu rido kolerigis *Petron*.

„Ci plu ne plaĉas al mi, *Andreo*“, *Petro* diris, „al mi ŝajnas, ke por ci nenio plu estas sankta! „Ĉu tio estas nobla, malĝojigi la patron kaj patrinon, kiuj jam havas tiom da malĝojoj kaj zorgado.“

„Mi ja devos pliboniĝi, ĉar alie oni ja ne povas vivi en tiu ĉi mondo de malsaĝuloj, kie oni postulas, ke infano elkresku granda, kaj tiam ree, ke la plenkreskinto fariĝu infano. Boniĝi mi ja devos, precipe tial, ke ci tiel deziras, ci, la plej delikata *Petro* el ĉiuj *Petroj*, kiajn mi konas.“

„Ne mokadu, *Andreo*, la patro vivas malfacile. Ni ne scias, kie akiri monon, por doni al ci en la urbon. Ĉio estis tiel bone ĝerminta kaj kreskis bonege, sed venis ĉi tiu pluvo. Nun estas eta espero!“

„Espero, kredo, amo! ankro, kruco kaj koro! Tiajn ringojn oni povas aĉeti en la urbo. Por vi tre taŭgaj!“ diris *Andreo* afektante solenecon.

„*Andreo*, mi perdas ĉian estimon al ci, ĉian, ĉian.“

„Jes, jes, ĉio perdiĝas kiel superakvo“, *Andreo* mokis, sed liajn vortojn interrompis nova, forta pluvofalo.

Dume la patro kun la patrino estis foriĝintaj al ripozo. Sed trankvilon ili ne havis. Ili pensis pri la senrikolta aŭtuno kaj timeme aŭskultis la pluvobruadon.

„Sinjoro Dio, ĉiela patro! se ja nun foje ĉesus!“ la patrino petvoĉe ĝemis.

La patro enlite sidleviĝis, preparis la pipon, enaspiris kelke da ekfumo, sed baldaŭ ĉesis kaj kvazaŭ sorĉita aŭskultis la teruran pluvobruadon. Al li ŝajnis, kvazaŭ ĉio, ĉio devus droni.

El la latva lingvo tradukis *K. Strazde*.

La ruĝa ĉapelo.

Li loĝis apud la Senata Palaco. Tra l' fenestroj de l' salono hejma, la ĝardeno de Luksemburg verdis al li gaje.

Li estis apenaŭ pli alta ol la malgranda forneto en la koridoro.

Dimanĉe estis ĉiam bela vetero. Tiun tagon li rajtis dormi eĉ malfrue. Envenis foje varma sunradio kaj vekis lin tiklante la okulharojn.

Tiam alkuris patrino por lin kisi. Ridante ŝi ruligis lin en la drapon kaj eltiris la knabeton el lito kiel pakajon.

Ŝi estis juna, blonda, karesema. Li ŝin amis pli ol ĉio ajn en la mondo, pli ol la belulino dormanta, kiu certe ŝin similis, pli ol la feino *Morgane*, kiu serĉadas perditajn infanojn en malhelaj arbaregoj.

Dum ŝi vestadis lin, la sonoriloj de *Saint-Sulpice* sonoradis kaj batadis. Por dimanĉoj li havis kostumon de marblua ŝtofo kun granda ruĝa ĉapelo kaj brunaj botetoj. Fiera li estis pri tiu glora ĉapelego, tiom admirata de ĉiuj ĝeinfanoj, kiuj puŝadis siajn velŝipetojn sur la Luksemburga lageto. Jam du jarojn li ĝin portadis kaj eĉ noble rifuzis, ke oni aĉetu

novan. Cetere li jam sciis pere de l' patreto, ke neniu alia persono en tuta Parizo posedis unu similan, krom *Lia Eminenteco la Kardinalo Arkepiskopo*, kaj eĉ ties ĉapelo havis nur dikan ĉirkaŭŝnuregon anstataŭ bela silka rubando.

Kio estas efektive kardinalo, tion li ne precize povis imagi. Nur li antaŭsentis, ke iel temis pri potenca persono kaj plie li eklernis, ke *Lia Eminenteco* nur unu solan fojon en jaro diras meson en la Katedralo de *Notre-Dame*.

La patrineton li turmentadis senlace por esti kondukata al tiu fama solenaĵo. La celo estis vidi la ĉapelon. Du monatojn antaŭe li jam antaŭĝojis. La patro eĉ trovis tian scivolemon sentakta. Li pritraktis la temon dum la tagmanĝo distranĉante kokidaĵon.

Mi petegas, amiko, diris al edzo la patrino kun zorgoplena rigardo, ne tiom puŝu la forkon. Alie jam saltos tiu flugilpeco kun saŭco sur la tablotukon, ĵus metitan hodiaŭ kaj tute senmakulan.

Tiu rimarko malgajigis la knabeton. Kial sinjorinoj estas tiom okupataj per malgravaĵoj? Li ĉagreniĝis pri patrino, kiun li tiom amis.

Elmetinte ambaŭ flugilojn kaj ambaŭ femurojn sur varman pladon por daŭrigi sendanĝere sian distranĉan taskon, la patro klarigis pri la graveco de *Kardinalo Arkepiskopo* en la aferoj de tiu ĉi mondo kaj de la alia.

Jam la longe atendita tago alvenis fine. La knabeto jam kredis, ke li mortos sufokite en la popolamaso, silenta kaj premata sub malhelaj arkaĵoj de l' Katedralo. La sonego de la orgenoj lin plenigis per teruro. Longa radiaro de lumo falis el senfine alta fenestrego kaj kolorigis flave kaj blue la nigran reĝingoton de dika sinjoro staranta antaŭe.

Patrino levis la fileton sur siajn brakojn por montri al li la *Kardinalon* sidantan malproksime sur Trono...

Sian ĉapelon li tute ne portis, nur malgrandan ĉapon.

La knabeto revenis hejmen kun plena elreviĝo. Dum la tagmanĝo la patro lin ĝoje mokadis. Jen bela konsolo.

Edmond Privat.

Kaŝi la arton, estas vera arto.

Thackeray.

☆

Montrante ĉion al rigardo, vi tondis la flugilojn de fantazio.

☆

Lessing.

Vera elokventeco konsistas en la diro de ĉio dirinda kaj nur dirinda.

☆

La Rochefoucauld.

Nenion oni donas tiel malavere, kiel siajn konsilojn.

La Rochefoucauld.

Oficialaj Institucioj.

Centra Komitato.

La Centra Komitato ricevis, por estontaj Universalaj Kongresoj, invitojn al urboj de Britlando, Belgujo kaj Turkujo.

La prezidanto de C. K. D-ro Privat kunsidis en Parizo ĉe la Komerca Ĉambro kun S-ro Baudet kaj la estraroj de „Esperanto kaj Commerce“, de „Internacia Scienca Asocio“ kaj „Franca S^{to} p. p. Esperanto“ por diskuti la daton kaj organizon de la printempaj teknikaj konferencoj. Li ankaŭ kunsidis kun Prof. Cart, prezidanto de la Akademio pri la financaj bezonoj de la Lingva Komitato, kun generalo Sébert pri la Biblioteko kaj Arkivejo de la Centra Oficejo en Paris, kun D-ro Corret pri la Internacia Radio-Kongreso, kun la estraro de Franca Kompanio de Radiotelefonio pri la starigo de esp. radio-stacio kaj kun la direktoro de la *fonografa kompanio* Pathé pri eldono de esp. diskoj. Tiu kompanio estas preta eldoni ses diversajn gramofonaĵojn kun esp. paroladoj kaj modeloj de bona deklamado, se ĝi ricevos sufiĉajn antaŭmendojn. Dekope ĝi vendos la diskojn po 10 francaj frankoj. Mendu per C. K.

K. R. de Naciaj Societoj.

La estraro de K. R. (S-roj Merchant kaj Edmonds) dissendis cirkuleron al ĉiuj naciaj societoj por instigi la organizon de kursoj al komercistoj laŭ la modelo de la Eksperimento proponita de la Venezia Konferenco kaj rekomendita de la Ĝeneva kaj por skribi voĉdonigi pri la elekto de nova membro de C. K. por anstataŭi S-ron Gabriel Chavet, kiu bedaŭrinde ekzigis pro profesiaj devoj.

Rondvojaĝo de abato Ĉe.

La Centra Komitato aranĝas tra-eŭropan vojaĝon de abato Ĉe, nia konata kaj elokventa propagandisto el Bukureŝti. Ĉiuj societoj kaj grupoj dezirantaj lin inviti, bonvolu tuj informi la C. K.

Malvera gazetinformo pri la rezolucio de la Ligo de Nacioj.

La „Unuiĝo por la kreo de internacia mondlingva oficejo“ kiu anoncas sidejon en Bern, sed havas neniun sidejon, kiu proklamas „neŭtralecon“, sed skribas en Ido, kiu posedas leterpaperon, sed havas neniun alian ekziston ol la kontraŭ-esperantan propagandon de S-ro Schneeberger, disvastigis en la gazetaro malveran novaĵon profitante la forvojaĝon de D-ro Nitobé al Tokio por misuzi lian nomon kaj malkorekte citi frazojn de unu letero lia, kredigante al la publiko, ke la rezolucio de la Ligo estis voĉdonita nur de komisiono kaj ke ĝi entenis neniun rekonon de Esperanto.

D-ro Privat plendis ĉe la Ligo kontraŭ tiu falsa informo, sed estas bone, ke la esperantistoj bone sciuj:

- 1^e Estas malvere, ke iu esp.-gazeto pretendis, ke la Ligo „alprenis aŭ adoptis“ Esperanton. Ĉiuj citis la tekston mem de la rezolucio, kiu estas rekomendo al la ŝtatoj kaj *rekonon* de la praktika rolo de Esperanto kiel helplingvo.
- 2e Estas malvere, ke nur komisiono voĉdonis. Post la decido de la II-a Komisiono, la ĝenerala kunsido de la Ligo voĉdonis unuanime la rezolucion, la 20 septembro 1924, tagmeze.
- 3e Estas malvere, ke D-ro Nitobé deklaris, ke Esperanto ne estas rekonata de la Ligo. Li skribis, ke ĝi ne estas adoptata, kio estus tute alia afero, ĉar ĝis nun nur angla kaj franca estas oficialaj lingvoj de la Ligo.

4e Estas malvere, ke D-ro Privat, ĉe la komisiono, diris, ke la tarifa afero estas la „unika celo de lia propono“.

La oficiala protokolo konstatas, ke li diris ion tute alian.

Ĝuste pri tiu ĉi punkto la sekretario de la komisiono tuj korektis eraron de unu el la rapidaj provizoraj raportoj, kies teksto neniel valoras kontraŭ la oficiala protokolo. Jam unufojon, ĉe kunsido de Laboroficejo, okazis malkorektaĵo de idista stenografisto.

D-ro Privat plendis oficiale al la Ligo kontraŭ tiu tuta malhonesto procedo, kiu senhonorigas ties aŭtorojn. La svisa telegrafagentejo, konstatinte kiel oni malbonuzis ĝian fidon, ĵus dissendis al la gazetaro severan depeŝon kontraŭ tiu trompaĵo. Jam ĉe la lasta „Svisa Ido-Kongreso“ ĉeestis entute dek personoj inkluzive la publiko. — Post [tiu morala memmortigo, kiom restos en 1925?

Zamenhof-Monumento.

Ceremonio interesa por tutmonda esperantistaro, kvankam modesta, okazis en Aberdeen, sabaton, la 25 oktobro.

En la korto de la granda granit-laborejo, kie la monumento de Zamenhof estis skulptita, staris sur sabla monteto speciale aranĝita por la okazo, la helgriza granita monumento destinita por la tombo de nia Majstro. Ĉi-tie ĝi elstaris en nobla aspekto el la amaso de la diversspecaj krudaj granit-rokoj, kiuj kuŝis ĉirkaŭe. La ronda terglobo sur la supro estis kovrita per verda standardo kaj la monumenton ĉirkaŭis aro da esperantistoj; la anoj de la Aberdeen-a Grupo Esperantista, S-ro Warden kaj S-ro Page el la Organiza Pormonumenta Komitato kaj J. D. Applebaum, ĝia honora sekretario.

La monumento estis liberigita de la skulptista ĉizilo antaŭ kelkaj tagoj kaj estas komplete finita por enŝipigo, kaj la Org. Kom. kune kun la lokaj samideanoj kaptis la okazon solene honori la ŝtonon, kiu post nelonge kovros la tombon de la Majstro, antaŭ ĝia enŝipigo por Polujo.

S-ro Warden en kortuŝaj vortoj rakontis pri la laboro de nia Majstro en sia idealisma agado por la bono de la homaro, detaligis la historion de liaj verkoj, kaj memorigis pri la unuaj tagoj de la Universalaj Kongresoj de Esperanto. La tuta rondo kantis la himnon de Espero kaj S-ro Page, post aludo al la paca laboro de la kreinto de Esperanto, deklamis „La preĝo sub la verda standardo“.

Poste parolis la honora sekretario, kiu montris la universal-econ de Esperanto per la fakto, ke mondonacoj venis el la tuta terglobo, kaj esprimis la esperon, ke ĉi tiu ŝtono estu por ĉiuj ĉeestantoj simbolo de inspiro kaj instigilo al plua laboro por la bono de nia movado ĝis fina venko.

Do, post longa atendado la monumento por la Majstro estas realaĵo. Ĝi foriros per la plej proksima vaporŝipo sur la baltika maro al Danzig, kaj de tie al Varsovio por fina starigo sur la tombo. La Aberdeen-aj matenaj kaj vesperaj ĵurnaloj raportis en longaj artikoloj pri tiu unika ceremonio en sia granita urbo.

Niaj Aberdeen-aj samideanoj, speciale S-ro Lawton, la grupa vic-prezidanto, kiu loĝas apud la laborejo, staris dum la ceremonio kun pezaj koroj. Dum multaj monatoj ili dorlotis la monumenton kvazaŭ propra infano, vizitis la laborejon tiel ofte, kiel eble por rigardi la progreson de la laboro. Ili vidis la krudajn ŝtonojn, observis la ĉizilon, kiel ĝi daŭradis glatumi la krudajn kaj transformis la graniton en monumenton. Nun ili devas perdi ĝin el sia mezo. Kordoloro, tamen kontenteco, ke baldaŭ ilia monumento kovros la honoran spacon da tero tie en Varsovio.

J. D. A.

KRONIKO.

Afriko.

MADAGASKARO.

Ambohitavana (Tananarivo). Malnovaj malgaŝaj samideanoj reinteresiĝis pri la propagando de Esperanto. Post ne longe oni restarigos la antaŭmilitan grupon. Ankaŭ nova kurso por indiĝenoj baldaŭ komenciĝos.

TUNIZIO.

Bouzeara. Oni klopodas restarigi la antaŭmilitan grupon. Estas esperinde, ke la klopodoj sukcesos.

INSULO MAURICIO.

Port Louis. Ankaŭ sur tiu insulo Esperanto estas propagandata. En Port Louis troviĝas malnova samideano S-ro Grandcourt.

Ameriko.

CILIO.

Santiago de Chile. S-ro Luis Sepulveda Cuadra, esperantisto de 23 jaroj kaj membro de la Lingva Komitato decidis rekomenci aktivan propagandon por restarigi la grupon de Santiago kaj laŭeble la disiĝintan landan organizon. Li ankaŭ klopodos restarigi la kontakton kun Peruo kaj la rilatojn de samideanoj el ambaŭ landoj kun la eŭropa kontinento.

BRITA GVAJANO.

Georgetown - Demerara. S-ro L. Markowitz ebligas esper. kontakton de tiu lando kun la tuta mondo.

NEDERLANDA GVAJANO.

Nieuw Nickerie. S-ro M. A. Baptiste partoprenas aktive al nia movado.

ST. VINCENT-INSULO.

Kingstown. Nia honorinda samideano S-ro Frato Dom Wilfr. Broens de kelka tempo reaktiviĝis kaj intencas nun grandstile propagandi en la gazetaro per praktikaj artikoloj por tiel evidenti al la enloĝantoj de la brita insularo la utilon de Esperanto.

USONO.

Jarkunveno de Esperanto-Asocio de Kalifornio. La 19^{an} de oktobro okazis la deka jarkunveno de la Esperanto-Asocio de Kalifornio ĉe la Vero Foundation en San Francisco.

Oni aŭskultis la raportojn de la diversaj estroj de komitatoj kaj decidis fondi filion de la asocia biblioteko ĉe la „Vero Foundation“, kies estro estas Fred Rivers kaj kie la San Franciska rondo kunvenis ĉiulunde. Kiel direktoraron por la venonta jaro oni elektis S-rojn Ames, Stockton, Smith, Vinzent, Rivers, Edwards kaj F-inojn Van Sloun kaj Lucy Marshall.

Post la laborkunsido oni komune vespermanĝis ĉe tablo aranĝita por kvardek personoj. La ĉeestantaro tre ĝuis la amuzoprogramon, en kiu partoprenis S-ro Myers, delegito ĉe Fedwood City, kiu kantis esperante, S-ro Everett Deckard, blindulo, kiu deklamis kaj fortepianludis.

F-inoj Marie T. Bondareff kaj Valerie Postnikov kantis rusajn, anglajn kaj francajn popolkantojn akompanitajn de F-ino Elise Zazunian, kiu ankaŭ ludis fortepiane verkojn de la majstroj. S-ro Oscar Conzales ludis la violonon kaj Koleno Postnikov kaj F-ino Bondareff amuzis nin per rusa popoldanco. Kiel Esperantistoj oni trinkis verdan punĉon.

F-ino Hedwig Reicher, kiu havis ĉefan rolon en Iligenio dum la Oka en Dresden estis nia honorgasto. Ŝi entuziasme parolis pri ŝia granda plezuro ludi en Esperanto al tia kosmopolita ĉeestantaro de kvardek nacioj kaj pri ŝia deziro mondvojaĝi kun ŝia propra geaktoraro, ludante monddramojn en la germana, angla kaj esperanta lingvoj. Ŝi nuntempe estras lernejon de l' dramo en San Francisco.

Aŭstrio.

Wien. La „Libera Esperantista Laborkomunumo“ de la Akademia Esp.-Unuiĝo, Bohema Klubo, Esp.-Societoj Danubio, Junularo, Progreso kaj Vesperto aranĝis 3 kursojn por komencantoj, gvidataj de samideanoj Kozina, Schicketanz kaj Varkany; 2 kursoj por progresintoj, gvidataj de samideanoj Kozina kaj Ultmann. Kursojn ĉe fervojistoj gvidas aminde S-roj Ultmann kaj Metzker; ĉe urbaj geoficistoj samideano Ĉech. Paroladoj faris S-roj profesoro Simon, D-ro Jokl kaj stud. med. Lempert (el Tallinn).

Britlando.

En Londono N. D. O. estas fondita nova grupo de ILEPTO-anoj sub la gvidado de S-ro Livingstone Jenkins.

Ĉeĥoslovakio.

La „Nordbohema Aŭtomobilklubo Reichenberg“ uzas Esperanton.

La nomita klubo eldonis 335 paĝan „Libron por automobilistoj en Ĉeĥoslovakio“. Ĝi enhavas ĉiujn sciindaĵojn por automobilistoj, kiuj veturas el eksterlando Ĉeĥoslovakion. La VII. parto estas speciala „Informilo por eksterlandanoj“. Ĝi estas presita en angla, franca kaj itala lingvoj kaj en Esperanto. Esperantistoj-aŭtomobilistoj kaj ĉiuj kiuj interesiĝas pri la libro, bonvolu mendi ĝin aŭ peti informojn pri ĝi de „Nordbohema Aŭtomobilklubo en Reichenberg“, Ĉeĥoslovakio.

Böhm.-Kamnitz. S-ro instruisto Theml faris propagandan paroladon. Kurso por komencantoj, kiun gvidas S-ro J. Werner. Kurson por progresantoj gvidas S-ro Hieke.

Bürgstein. Propaganda parolado de S-ro Ullrich. Kurso en lerneja ĉambro, kiun disponigis senpage la lerneja konsilantaro loka.

Graslitz. Loka grupo de G. E. L. estas fondita. Kurson por komencantoj gvidas ŝtate ekzamenita Esperanto-instruisto S-ro Wölfl. La urbestro disponigis al la grupo lernejan ĉambron.

Grünlas. Kurso kun 30 partoprenantoj. La komunuma estraro pagas la kotizojn. Kursgvidanto Hajek.

Kratzau. La nove fondita grupo „Verda stelo“ kunvenas ĉiusemajne en hotelo Kudlich. Ekzercaj kunvenoj por progresantoj.

Kriesdorf. Propaganda parolado de S-ro Ullrich. Kurson gvidas S-ro Jäckel.

Langenau. Grupestro Bräuer aranĝis lokan premian skribadon por la grupanoj kaj kursanoj.

Pihanken. Kurso por komencantoj. S-ro Guttman aperigas instruad-angulojn en Teplitz-Schönauer Anzeiger. La socialista gazeto „Freiheit“ aperigas ĉiusemajne Esperanto-angulojn, kiuj raportas pri la eksterlanda Esperanto-movado.

Reichenberg. Kurson por komencantoj gvidas S-ro instruisto Hübner, ŝtate ekzamenita Esperanto-instruisto. La 31. X. amika kunveno, kiun ĉeestis gastoj el Grottau, Gablonz kaj tri hindoj.

Rochlitz. S-ro Schier gvidas kurson por komencantoj.

Warnsdorf. Propaganda parolado de S-ro instruisto Theml. Kurso por komencantoj.

Zwickau. Propaganda parolado de S-ro instruisto Taubmann. Esperanto-ekspozicio. Kurson por komencantoj gvidas S-ro instruisto Taubmann, ŝtate ekzamenita Esperanto-instruisto.

Přerov. La 9. kunveno de nordmoraviaj esperantistoj okazis la 19 oktobro 1924 en Přerov, en restoracio de akc. bierfarejo. Partoprenis reprezentantoj el la urboj Holešov, Kroměříž, Olomouc, Přerov, Prostějov kaj Zlín. Prezidis S-ro Kudela el

Olomouc, protokolis S-ino Grauerová el Přerov. S-ro Kudela raportis pri la rezultato de kunveno de orientbohemiaj esperantistoj en Choceň. Diskutataj estis la demandoj: Plifortigo de UEA per varbado de novaj membroj kaj delegitoj. Financa subteno de naciaj esp. centroj, la nove projektata radio-elsendstacio, ĝia signifo kaj monsubteno, tutmonda komerca adresaro kaj varbado por ĝi, la XVII. Universala Kongreso de Esperanto, la III. Ĉeosl. Kongreso dum Pentekosto 1925, pli efika organizo regiona. Kiel adresaristo kaj regiona kasisto estis elektita S-ro Malík el Přerov. La 10. kaj jubilea kunveno okazos la 14. XII. okaze de la datreveno de la naskiĝtago de nia Majstro en Olomouc en la klubejo.

A. K.

Franclando.

Lyon. Post sinsekvaj klopodoj de S-roj Leroudier, Mage kaj Levin, laŭ iniciato de la Grupo Esperantista de Lyon, la Lyon'a Sekcio de l' Respublikana Komitato de Komerco kaj Industrio organizis la 5 novembro en la Komerca Palaco propagandan paroladon de S-ro Guéritte, prezidinto de l' franca Komerca Ĉambro en London, prezidanto de la „Society of Engineers“, prezidanto de l' Federacio de la Britaj Komitatoj de „Alliance Française“, k. a. Ĉeestis pluraj membroj de la Komerca Ĉambro de Lyon kaj aliaj eminentaj industriistoj kaj negocistoj.

S-ro Guéritte, kies sindonemo al nia propagando meritas laŭdajn dankojn, post tri noktoj en vagonaroj por veturi de London al Skotlando kaj poste al Sud-Orienta Franclando, vigle parolis pri la internaciaj komercaj rilatoj, pri la eksportado kaj pri la neceso de internacia helpa lingvo. Per trafaj ekzemploj ĉerpitaj el sia propra longa spertado, li sukcesis interesigi kaj konvinki sian aŭdantaron, kiu lin aplaŭde dankis.

Tiu parolado estis organizita por logi lernantojn al kurso de la Grupo Esperantista de Lyon (12 rue Alphonse Fochier, ĉiun mardon je la 20 h. 30, depost la 18 novembro; enskriboj ĉe la Esperanto-Oficejo, 30 rue Ferrandière).

Perpignan. Dua reprezentado de la propaganda komedio „L' Heritage Klodarec“ (de Mesnil). Sabato, 18 septembro en teatro de „Maison des Oeuvres“, la arta sekcio de Amika Rondo (Perpignan) prezentis antaŭ publiko neesperantista propagandan komedion „L' Heritage Klodarec“ de nia samideano F. de Mesnil. Ĉeestis 350 personoj.

Jaŭdon, 30 oktobro, posttagmeze Amika Rondo reprezentis duan loĝon „L' Heritage Klodarec“. Proksimume 500 lernantoj de la urbo ĉeestis. En ĉiuj reprezentadoj „La Espero“ estis ludita per la orkestro kaj je la fino de „L' Heritage Klodarec“ la geaktoroj kantis „Vivu la verda stel“.

La Esperantista Societo „Amika Rondo“ havigis al si novajn aliĝojn.

Ni devas kore gratuli niajn sindonemajn propagandistojn kiuj ludis en „L' Heritage Klodarec“: F-inoj G. Marcillach, J. Pascual, M. Coste; S-roj Jean Llech, René Llech, Pierre Talon, André Vignaud, Joseph Prats.

Germanio.

Berlin. Estas konate, ke la granda anonc- kaj gazetentreprenejo R. Mosse de kelka tempo energie akcelas Esperanton. Ĝia gazeto „Berliner Tageblatt“ de 8. 11. enhavis en la muzika aldono Esp.-danc-kanton dulingvan (Shimmy). Represo estas permesata, kondiĉe, ke oni citas la eldonistojn kaj sendas pruvekzempleron al R. Mosse, Jerusalemer Str. 46—49.

Dresden. En la bonvizitata ĉefkunveno de la loka unuigo, la 29. X. 1924, legis la prezidanto la jarraporton kaj la kasisto la kasraporton. Post malŝargigo de la estraro oni elektis kiel novan unuan prezidanton unuvoĉe S-ro Joh. Karsch, kiu ak-

ceptis kaj mallonge donis skizon pri la intencota venonta laboro. Novaj kursoj estas en la komercista grupo kaj en bankejo Arnhold. Alvoko pri partopreno al la fondo de la „Saksa Ligo“ en Chemnitz, la 2. XI. La vespero finis per bonelpensita parolado de F-ino Kühn pri: „Beleco de la alpoj en vintro“ laŭ propraj spertoj.

Sud-Okcidentgermana Ligo. La 12 oktobro reprezentantoj el Frankfurt, Fulda, Kaiserslautern, Kreuznach, Mainz, Wiesbaden kaj Worms kunvenis en Frankfurt kaj sub gvidado de S-ro Kreuz restarigis la iaman „Sud-Okcidentan Ligon“ (SOL). Kiel provizoran prezidanton oni elektis S-ron Kurt Schönrich, Wiesbaden, Emser Strasse 58. Grupoj kaj izoluloj en la teritorio de la ligo, kiuj ne jam ricevis la unuan ĉirkuleron, estas petataj, sendi sian adreson al la prezidanto.

Hispanio.

Soller [(Mallorca). Post mallongaj preparaj laboroj, la 15 aŭgusto, starigis la Esperantista Grupo „Sollerica“ kaj elektis la direktantan Komitaton. Prez. estas S-ro Miguel Arbana Oliver, sekr. S-ro Miguel Serra Pastor.

La dimanĉon, la 17^{an} de sama monato, solene oni malfermis la unuan kurson de Esperanto. Prezidis la urbestro kaj ĉeestis reprezentantoj de Esperantista Klubo Pahna, de la Ruĝa Kruco kaj de la Prokultura Asocio de Mallorea. Alparolis la ĉeestantaron S-ro Saneho, S-ro Barulo, delegito de UEA, S-ro Olomar kaj S-ro Coloni.

Hungario.

Esperanto-Kursoj por bankoficistoj. La Asocioj de Ŝparkasoj kaj Bankoj en Budapeŝto kaj ankaŭ la Societo de Financinstitutaĵoj Oficistoj en Budapeŝto anoncas oficialajn Esperanto-kursojn. Bedaŭrinde en nunaj cirkonstancoj, kiam pli, ol 6000 bankoficistoj estas eksficigitaj, ne multaj anonciĝos.

Honordiplomo por Esperanta Ekspozicio. Okaze de la Unua Filatelista Ekspozicio en Budapeŝto sub protektado de duko Jozefo Francisko estis ankaŭ sur du tabloj Esperanto-Ekspozicio pruvante la disvastiĝon kaj filatelistan uzeblecon de Esperanto. Aperis festa aldono de Pester Lloyd, en kiu ĉefingeniero Béla Szász skribis apartan artikolon pri Esperanto. La Hungarlanda Esperanto-Societo ricevis pro la bonsukcesa ekspozicio honor-diplomon.

Italio.

Milano. Dum la Tutmonda Ŝpar-Kongreso, kiu okazis fine de oktobro kaj kies aliĝintoj estis pli ol 500 reprezentantoj el la tuta mondo, la franca delegito S-ro P-ro Boucon el Annecy, salutis la kongresanaron en la nomo de la francaj elmigrantoj kaj parolis en Esperanto pri la uzado de internaciaj ŝparlibretoj por la elmigrantoj tutmondaj.

P-ro Ravizza, sekretario, bone tradukis kaj la ĉeestantoj miris por la neatendita esperanta parolado.

La prezidanto, Lia Moŝto eks-ministro por agrikulturaj aferoj, De Capitano D' Arzago gratulis S-inon P-ro Boucon, bondezirante la uzadon de Esperanto en la venontaj kongresoj de l' ŝparo.

Bari. La X. Itala Kongreso de Esperanto en Bari dum septembro 1925. Post la invito de la Esperanta Balkana Akademio de Apulio, la Kongreso de Torino elektis Bari por la X. Itala Kongreso de Esperanto. Ĝi elektis ankaŭ tiun ĉi urbon kiel sidejon de la Itala Esperanto-Federacio, kies prezidantoj dum la jaro 1925 estos Prof. Koch (por la unua sekcio) kaj Prof. Lacalendola de la Komerca Universitato, prezidanto de la Esperanta Balkana Akademio de Apulio (por la dua sekcio).

Voghera (Pavia). Dimanĉon, 25 oktobro ĉe la ĉi tiea Popola Teatro okazis publika parolado de P-ro Modesto Carolli pri „La triumfo de utopio“. Sufiĉe multenombraj estis la ĉe-estantoj inter kiuj estis multe da ĝeinstruistoj.

La 6 novembro, ĉe la vesperaj komunumaj lernejoj oni malfermos Esperanto-kurson, al kiu jam enskribiĝis multaj personoj.

Milano. La 15 novembro okazis la jara kunveno de la Esperanta Domo por la elekto de la nova konsilantaro. Estis elektitaj: Dott. Filippetti, prezidanto; Ing. M. Plonskier, vice-prezidanto; Rag. G. Tanzi, sekretario-kasisto; S-ro P. Giolla, bibliotekisto; S-roj Cattorini, Ciribini, Ghezzi, Girola, Nobile, Piatti, Zanaboni, konsilanoj; S-roj Busso, La Pila, Sacchi, revizoroj.

La Esperanta Domo (Via Spiga 29) dezirante malfermi esperantan ekspozicion, antaŭdankante petas al la samideanaro ĉiuspecajn esperantaĵojn.

Potenza. Parolado de la delegito S-ro J. Cesarini al la lokaj oficiroj, kun fervora apogo de generalo Saccomanni. Oni aranĝos kurson por la diritaj oficiroj.

Udine. Komence de januaro 1925, la Esperanta Grupo de Udine (Italio) inaŭguracios sian flagon. La ceremonio okazos en ĉefa urba teatro kun la ĉeesto de muzikantaro, reprezentantoj de italaj esperantaj grupoj kaj aro da aŭtoritatuloj, kiuj estos aparte invitataj. Parolados D-ro Kav. Arturo Ghez, prezidanto de Esperanta Rondo en Trieste. La tuta afero (pro kiu la Udine'aj samideanoj senlace laboras) certe havos plenan sukceson kaj ni varme deziras, ke ĉiuj esperantaj Asocioj, grupoj kaj individuaj esperantistoj sendu al ni salut-leterojn, por ke oni povu ilin legi dum la inaŭguracia festo. Pri tio ni, jam de nun, konfidas ricevi amason da tiaj leteroj kaj ni elkore antaŭdankas tiujn, kiuj bonvolos helpi al la sukceso de la grava okazontaĵo.

Adreso: Esperanta Grupo Udine (Italio), Caffé Roma.

Venezia. La grupo L. L. Zamenhof estis translokita al S. M. del Giglio fundamenta della Fenice 2551 A. La sidejo estas malfermita ĉiujespere, krom dimanĉo, de 20,30 — 22,30 h. En la saman domon ankaŭ transloĝiĝis „Esp.-Junularo“.

Jugoslavio.

Bjelovan (Kroacio). La klubo dum oktobro malfermis tri novajn kursojn por komencantoj. Unua estas malfermita en gimnazio sub gvidado de kluba vicprezidanto prof. Lahey. Duan malfermis klubo en laborista domo, por laboristoj, sub gvidado de samideanoj Kraljerič kaj Styblo. Tria estas malfermita en knaba popollernejo, por burĝoj, sub gvidado de kluba sekretario Poljan. Nia movado ĉe ni progresas bone kaj tion pravas, ke enskribiĝis preskaŭ 90 personoj en malfermitaj kursoj. Klubo kunvenadas ĉiudimanĉe. Dum pasinta somero, klubo aranĝis tri ekskursojn en urban ĉirkaŭaĵon.

Sarajevo. Nia gesamideano S-ro S. Bakarevič faris grandan publikan paroladon. Ĉeestis pli ol 100 personoj. Por nova kurso enskribiĝis 20 personoj. S-ro Bakarevič intencas speciale propagandi inter moslemoj.

Latvio.

Dum oktobro en Riga estis malfermitaj kvin Esperanto-kursoj. Du el ili gvidas S-ro Krastin por fabrikejaj laboristoj, unu por policanoj S-ro Krauze, unu por poŝto kaj telegrafo-oficistoj F-ino Balod kaj unu ĉe Riga Esperanto-Societo S-ro Blumberg.

Dank' al senlacaĵ klopodoj de S-ro Ed. Jaunvalks en Liepaja (Libau) 12. X. 24 malfermiĝis Esp.-kurso ĉe Popola Universitato. Gvidas S-ro Jaunvalks, partoprenas pli ol 50 pers. La lokaj gazetoj „Kurzemes Vards“ kaj „Strandnieku Avize“ regule enpresas informojn kaj artikolojn pri Esperanto.

Norvegio.

Kristiania. La tria kongreso internacia de la universitataj virinoj, post interesa diskuto, deklaris sin favora al la internacia helplingvo Esperanto, malakceptis la lingvon anglan kaj same malaprobis la alprenon de iu alia malnova aŭ moderna lingvo.

Pollando.

Dank' al S-ro Heldstein-Heliński fondiĝis en Lwów (Pollando) „Laborista Esperanto-Asocio“, kiu kalkulas nune 150 anojn. Kursojn gvidas 4 foje semajne S-roj Wierzchowski, Baumann kaj S-ino. Krom tio okazas unufoje semajne kurso por fervoj-istoj. Societo troviĝas ĉe strato Ormiańska 2.

Rumanio.

Bukureŝto. La Bukurestan grupon vizitis franca samideano S-ro A. Lè Bihan, prezidanto de la Grupo Esperantista en Le Mans, kaj pola samideano S-ro Schnuetzer, sekretario de la Klubo Esperantista en Lwów.

Radauti (Bukovino). La 1^{an} de oktobro malfermiĝis nova bankoficista kurso, en kiu Esperanto estas lako nedeviga. Lernas nian lingvon 40 personoj. Instruas la agema delegito de UEA, S-ro Edmund Jarosiewicz. Fondo de grupo estas preparata.

Targul-Mureș (Transilvanio). — La ĵus malfermita kleriga kursaro sub la direktado de P-ro Gabr. Szigyarto metis en sian programon ankaŭ kurson de Esperanto. Estas rimarkinde, ke la Esp.-kurso havas la plej nombran vizitantaron, 44 personoj. Instruas Prof. D-ro F. Kadar.

Ruslando.

Buguruslan (Samara). En loka societo „Memklerigado“ komenciĝis kurso por 20 anoj, gvidanto S-ro A. Nikitia.

Vinaica (Podola gub.) Rondeto de Esp. ĉe poŝtoŝeĵo. Gvidanto K-do D. Birukov.

Volsk (Saratova gub.) Novan kurson de Esperanto gvidas K-do Vasiliev.

Moskvo. 19. X. 24. En Supera Instituto de Fizika Kulturo, kie laboris anoj de Internacia Kongreso de „Sportintern“ estis aranĝita granda esperanta ekspozicio. La Kongreso akceptis favoran rezolucion por Esperanto.

— 23. X. 24. En granda aŭditorio de Supera Teknika Lernejo okazis tre sukcesa esp. vespero kun raportoj pri nuntempa politika situacio en eksterlando. Parolis K-do L. Revo [Franco], Mateev [Bulgaro], Jakovlev, Javeronkov, Eroŝenko [blindulo], Demidjuk, Nekrasov kaj Valentinov. Vespero finiĝis per kantado kaj deklamado.

Vilaĝo Stakanovskoe de Kurska gub. Kun granda sukceso funkcias grupo kaj kursoj, gvidataj de K-do T. Golovin.

Serpuĥov [Moskva gub.] Novaj kursoj por laboristoj. Gvidanto S-ro A. Palomov. Esp.-literaturo estas vendata en urba librejo.

Tiflis [Georgio]. 1. X. 24. Estas organizita Centra Oficejo kaj Ĉelo de Esperantistoj ĉe Administracio de Kaŭkazaj Fervojoj.

Taškent [Turkeŝtano]. 19. X. 24. Estis aranĝita 1^a Konferenco de Esperantistoj en Meza Azio. Aperis dua numero de ĉiumonata gazeto „Esp. de Oriento“.

Cardfuj [Turkeŝtano]. Nova grupo de esp. ĉe klubo de fervojistoj.

Tobolsk [Siberio]. Grupo kaj kursoj gvidataj de K-do V. Lebedinskij. S. E. S.

Svislando.

La Centra Komitato de la *Svisa Esperanto-Societo* ricevis ĝojigan sciigon el Bern, kie S-ro D-ro Spielmann malfermis kaj gvidas kursojn kun poŝtgeoficistoj kaj kun policanoj. En Olten li faris paroladon pri Esperanto en la Komerca Societo.

En *Lausanne* la Zamenhofa grupo aranĝis sukcesan feston la 13. XII. Paroladis S-ro Buttet kaj D-ro Privat.

En *St. Imier*, S-ro Humberŝet faris paroladon tre sukcesan.

En *Vallorbe* S-ro D-ro Privat faris publikan paroladon antaŭ 100 personoj. Grupo fondiĝis. Kursojn gvidas F-ino Noguet.

En *Genève* S-ro P-ro Bovet faris enkondukan paroladon en la Universitato. Dank' al lia varma, konvinkiginta parolo, kurso tuj estis komencita, ĝi estas gvidata de S-ino Umanski. La grupo havis sian ĝeneralan kunvenon en oktobro. La 14. XII. sesdek esperantistoj vespermanĝis kune por festi la Zamenhofan tagon. Paroladojn faris invitite S-ro redaktoro R. Kreuz, nun en *Genève* kaj profesoroj Baudoin kaj Bovet. Ĉion vigle prezidis S-ro Borsa.

Por akceli la kompilon de statistiko pri la sukcesoj en tiu ĉi grava fako, ni estonte publikigos de tempo al tempo ĉiujn lokojn, kie Esperanto estas iel enkondukita en la lernejon. Ni petas la aktivajn propagandistojn bonvole sendi al ni regule la koncernajn detalojn en resumita formo por simpla uzo.

*

Belgio.

Antverpeno.

La 22 julio stariĝis la Antverpena-Poresperanto-Propaganda-Komitato. Jam kvar lokaj grupoj aniĝis: Suda Lumo, Nia Ideo, A. G. E. D. (Diamantista grupo), Verda Lumo kaj kelkaj individuaj esperantistoj.

Tiu komitato celante revivigi la ĉi tiean movadon sukcesis favorigi la Skabenon de Publika Instruado por nia movado kaj akiri lian tutplanan kunlaboron por enkonduki Esperanton en la oficialan vesperlernejon. Kiel sekvo de tiu kelksemajna senĉesa propagando Esperanto estos do konsiderata same kiel aliaj fakoj sciencaj en tiuj lernejoj kaj du kursoj kun 70 gepartoprenantoj komenciĝis gvidataj de oficiale pagataj instruistoj.

Notinde estas, ke la urba servo mem algluigis nian propagandan aliŝon ĉe la lernejaj muroj, fakto neniam permesita ĝis nun en nia urbo por kia ajn celo.

La Esperanto-ekspozicio, okazinta de 8 ĝis la 25 septembro en la urba informejo, montris al miloj da preterpasantoj en la plej centra strato de Antverpeno, la viveblecon kaj progresadon de Esperanto.

A. P.

Bulgario.

Pleven.

En la knaba gimnazio komenciĝis kurso kun 40 partoprenantoj, krome kurso en la vinberkultura lernejo kun 20 personoj. Ankaŭ en progimnazio funkcias kurso kun 20 lernantoj. Kurso por geinstruistoj de progimnazioj estas projektataj.

Ĉeĥoslovakio.

Bodenbach.

Esperanto estas instruata en la 4-a klaso de la burĝa lernejo. Gvidanto S-ro fakinstruisto Störch.

Janessen.

En la kvara klaso de la popola lernejo instruas Esperanton la ŝtate ekzamenita instruisto por Esperanto S-ro Hajek el Meierhöfen.

Pilsen.

Ŝtate ekzamenita instruistino F-ino Vladislavljewitsch gvidas kurson por komencantoj en la Germana Burĝa Lernejo por knaboj. „Pilsner Tagblatt“ publikigas kurson por Esperanto, kiun verkas S-ro Schweiger.

Ĉinlando.

Wuchang.

La prezidanto de la Universitato Chun Húa en Wuchang, S-ro Ĉen Ŝi, ekkoninte la valoron de internacia helplingvo enkondukis Esperanton devige en la universitaton. Gvidanto estas S-ro T. L. Ĉan.

Germanio.

Wiesbaden.

S-ro Schönrich komencis kurson por geinstruistoj de popolarnejo kun 23 partoprenantoj. La urba administracio disponigis senpage la instruĉambron. Dua kurso komenciĝis en Eltville kun 25 partoprenantoj, ankaŭ gvidata de S-ro Schönrich.

Berlin.

Esperanto estas enkondukita en la planon de du komercaj lernejoj „Flatauers kaufmännische Privatschule“ kaj „Handelschule A. Foitzik“.

Rezolucio por Esperanto en Herne.

Jam en julio la konferenco de instruistoj en nereligiaj lernejoj akceptis kontraŭ 1 voĉo por Ido rezolucion rekomendante la lernadon de nia lingvo al ĉiuj instruistoj kaj petante la germanan registaron permesi la enkondukon de kursoj en tiuj popollarnejoj, kie estas instruistoj, sciantaj nian lingvon.

Simila rezolucio estas akceptita dum la kultursemajno de la socialdemokrataj instruistoj en Leipzig.

Bochum.

Oni fondiĝis sekcio de instruistoj en la grupo „Progreso“.

Rosswien (Saksio).

En la distrikta unuiĝo de instruistoj parolado pri Esperanto estas farita. Oni komencis kurson por instruistoj kun 10 partoprenantoj.

Ruslando.

Erivan (Armenio).

K-do Sovak oficiale gvidas kursojn de Esperanto en lernejoj de Glavprelebr (ĉefa institucio de profesia klerigado).

Ekaterinoslav (Ukraino).

Esperanto estas instruata oficiale en loka urba lernejo. Gvidas F-ino L. N. Sedakova.

Vilaĝo Kulakovó (Nov-Nikolaevskoj, gub. Siberio).

K-do Puriaev gvidas kurson en 5-a grupo de loka lernejo.

Esperanto pli kaj pli disvastiĝas en la radio-sfero. Speciale en Germanio ni povas konstati evidentan sukceson.

Hamburg.

S-ro K. Minor, L. K., ĉiusemajne dum 10 minutoj disaŭdigas novaĵojn en Esperanto de la stacio de „Norag“ (adreso: Norag, Artushof, Gr. Bleichen, Hamburg),

Frankfurt a. M.

Post fino de la komenca kurso la direkto de la sendostacio konsentis al pliperfekta kurso, okazonta de nun ĉiun duan semajnon.

Leipzig.

De la sendostacio de Leipzig ĉiusemajne okazas Esperanto-kurso.

München.

La 16. 10. tiu stacio mallermis kurson gvidatan de S-ro Koch.

Stuttgart.

La 5 novembro S-ro bankisto D-ro Vogt, [vicprezidanto] de G. E. A., faris paroladon pri „Esperanto kaj la lernejoj“.

Königswusterhausen.

La 16. 11. tiu stacio en la proksimeco de Berlin disaŭdigis radio-koncerton.

Berlin (Voxhaus)

La 22. 11. ankaŭ tiu stacio disaŭdigis paroladon pri Esperanto. De nun krome ĉiusemajne okazos kurso de nia lingvo.

Ni devas gratuli niajn germanajn samideanojn pro ilia granda aktiveco kaj la salutinda sukceso.

Krome estas notinde, ke du radio-gazetoj de Berlin „Der Deutsche Rundfunk“ kaj „Radio-Welt“ aperigas regule Esperanto-lecionojn.

St. Omer (Franclando).

La Radio-Klubo de Saint Omer kaj ĉirkaŭaĵo akceptis rezolucion rekomdanta la decidojn de la internacia radio-konferenco de Genève. Imitinda ekzemplo.

Kölnhausen.

La 29. 10. oni disaŭdigis Esperanto-koncerton de la dana stacio. Oni esperas baldaŭ povi starigi kurson.

Philadelphia.

La stacio de Fratoj Gimpel (WIP) dissendis Esperanto-programon la 26. 11.

La stacio de Fratoj Lit (WDAR) krom nacilingva prezentado ankaŭ disaŭdigis Esperanton la 25., 27. kaj 29. 11.

Ni petas ĉiujn propagandistojn en la radio-sfero regule informi nin pri siaj klopodadoj kaj rezultoj. Disvastigo de la detaloj en nacia gazeto estas nepre rekomendinda.

Esperantista Literatura Asocio.

Administracio: Paul-Gerhardt-Str. 22., Dresden-A. 19, German.

Decembra raporto.

Nia diligenta kolegaro
En laboro paca ne laciĝos.

Nomaro de la membroj.

Honora prezidanto: S-ro prof. Th. Carl. Honora prezidantino: S-ino M. Hankel.
Prezidantino: F-ino J. Zschepank.

Adams, William G., S-ro, 1742 West d. Str. Seattle, Washington, U. S. A.
Ader, Friedrich, S-ro, Bambergerstr. 43, Dresden, Germ.
Antipov, Nikolao, S-ro, Hamman-Lil, Tunesie „Miramare“, Afriko
Arabeno, Michele, S-ro, Via Crimea 8-24, Genova, Ital.
Austerlitz, V., S-ro D-ro med. Bardlov, Ĉeĥosl.
Baghy, Julio, S-ro, Rottenbillerstr. 66, Budapest, Hungar.
Bakels, A. G., S-ro, Haarlem, Nederlando.
Balkanji, Paulo, S-ro, Hajos u. 15, II, Budapest, Hungar.
Ban, Aladar, S-ro, Istvan ut. 28, Budapest, Hungar.
Barthelmess, Norbert, S-ro, Immermannstr. 26, Düsseldorf, Germ.
Bastoul, F., S-ino, Rue Chabot-Charny, Dijon, Franc.
Beck, René, S-ro, Allées de Meilhan, Marseille, Franc.
Bergit, Laurent, S-ro, Avenue St. Saëns 43, Béziers, Hérault, Franc.
Bieg, Johannes, S-ro, Pliensaust. 36, Esslingen a. N., Wtbg., Germ.
Biscaglia, M., S-ro, Rango-Bleggio, Tirol
Bisitzky, Wolf, S-ro D-ro, Mikulášká 12, Praha, Ĉeĥosl.
Bonnevie, H., S-ro, Bergliensgate 11, Christiania, Norveg.
Bronsztejn, Ch., S-ro, pl. Zel. Bramey 2, Warszawa, Pol.
Bücker, Ida, F-ino, Ruhlastr. 15-16, Schmargendorf-Berlin, Germ.
Bünemann, Oscar, S-ro, Alsterkrug-Chaussee 586, Hamburg-Fuhlsbüttel, Germ.
Bulthuis, H. J., S-ro, Daguerrestr. 84, Haag, Nederlando.
Buločkin, Maksim., S-ro, Bolšoj Demidovskij 10, Moskvo, Ruslando
Busuttil, Gustave, S-ro D-ro, Sliema, Insulo Malta
Butin, Max, S-ro, Kronprinzenstr. 33, Godesberg a. Rh., Germ.
Camescasse, J., S-ro, Rue Douai 39-55, Paris, Franc.
Camuffo, Armando, S-ro, Pl. G. B. Vico 9 H., Triest, Ital.
Caumont, A., S-ro prof., Friedensgasse 37, Basel, Svislando
Christaller, Paul, S-ro prof., Neue Weinsteige 61, Stuttgart, Germ.
Christanell, Franz, S-ro prof., Parsch-Salzburg, Aŭstrio
Collison, E. G., S-ro, Melton-Mowbray, Angl.
Černohostov, G., S-ro, Vilao Walheim, Alberga, Finnlando
Deans, Agnes, F-ino, 220 Bruntsfield-Place, Edinburgh, Skotlando
Deškin, Georgo, S-ro, str. Mjasnickaja 21, Moskvo, Ruslando
Dezulfan, Cesare, S-ro, Pedrazzo, Trentino, Ital.
Dombrovski, S-ro prelato, Kovno (Kaunas), Litov.
Eckert, Ella, F-ino, Krongasse 153, Saaz, Bohem.
Fethke, Jean Forge, S-ro, Kirch-Promenadenweg 5, Danzig-Langfuhr
Fišer, Andreo, S-ro D-ro, Gribojedovstr. 25, Tiflis, Georgio
Flourens, Johanino, F-ino, Cours Joseph Thierry 43, Marseille, Franc.
Frank, Ernst, S-ro, Am Harzberg, Mölln i. Lauenburg, Germ.
Frantz, S., S-ro, Rue Allain Chartier, Paris, Franc.
Fricke, Wilhelm, S-ro, Düsternstr. 131, Bremen, Germ.
Funken, Leono, S-ro, Florinsmarkt 7a, Koblenz, Germ.
Goemanns, Henk, S-ro, Hol. banko por la mediteranea maro, Konstantinope
Göhl, S-ro D-ro, Neugersdorf, Sachsen, Germ.
Gordon, Geo, S-ro, 81 Liddiard Str., Hawthorn, Victoria, Aŭstral.
Gottgetreu, Paul, S-ro, Herrenstr. 12, Hannover, Germ.
Grot, Edgardo, S-ro, Elizabetes iela 9, dz. 33, Riga, Latv., Eŭropo
Gube, Ludwig, S-ro, Fregestr. 26, Berlin-Friedenau, Germ.
Hanau, Joh., S-ro D-ro, Moritzstr. 12, Wiesbaden, Germ.
Heltmüller, Heino, S-ro, Waller-Heerstr. 134, Bremen, Germ.
Hiekel, R., S-ro D-ro, Marešgasse 4, Leitmeritz, Ĉeĥosl.
Hipsley, J. W., S-ro, Woodland Rd. Northfield, Birmingham, Angl.
Hohlov, Nikolao, S-ro, Banque Adriatique, Zagreb, Jugoslav.
Hudson, Percy T. B., S-ro, Junction Hotel, Oakleigh, Victoria, Aŭstral.
Illing, Friedrich Wilh., S-ro, Brunnengasse 69, Wien 16, Aŭst.
Ireland, E. B., F-ino, 10 Eaton Road, Hove, Sussex, Angl.
Isbrücker, J. R. G., S-ro, Beverningkstr. 10, Haag, Nederlando
Jahn, Friedrich, S-ro, Römerstr. 10, Godesberg a. Rh., Germ.
Jahns, Käthe, F-ino, Infanteriestr. 2, Braunschweig, Germ.
Jung, Teo, S-ro, Horrem-Köln, Germ.
Junker, August, S-ro, Hohestr. 26, Köln, Germ.
Jurysta, J., S-ro, Czeszochowa I, Alejo 3, Pol.
Klinger, Hans, S-ro, Kirchgasse 463, Tetschen, Ĉeĥoslov.
Koch, Hans, S-ro, Ringeisenstr. 8, München, Germ.
Kötz, Bernhard, S-ro, Eilenburgerstr. 49, Leipzig, Germ.
Kornfeld, Salo, S-ro, Jaslo, Pol.
Krepelka, J., S-ro, Bjelovar, Jugoslav.
Krestanoff, Ivan, S-ro, Pirdop, Bulgar.
Krestanoff, Marg., S-ino, Wintergartenstr. 9, Dresden, Germ.
Kühn, Anna, F-ino, Frankenstr. 6, Dresden, Germ.
Küster, Marg., F-ino, Halberstädterstr. 129b, Magdeburg, Germ.
Legrand, E., S-ro, Montevideo, Uruguay, Sud-Ameriko
Levin, Richard E. H., S-ro, 30 rue Ferrandière, Lyon, Franc.
Lewis, Gabriel D., S-ro, 1 Warren Road, Haylake, Birkenhead, Angl.
Lippmann, Walter, S-ro D-ro, Tauchaerstr. 10, Leipzig, Germ.
Löwe, Rosa, F-ino, Albertstr. 7, Radebeul bei Dresden, Germ.
Loy, K. J., S-ro, Kronach, Oberfranken, Germ.
Lutteroth, Ascan, S-ro D-ro, Kaiserstr. 92, Breslau, Germ.
Luyken, H. A., S-ro, 23 Arcadien Gardens, Wood Green, London, Angl.
Mačernis, J., S-ro, Ukmergipl. 45, Kovno (Kaunas) Litov.
Madlener, Hermann, S-ro, Gaustadt bei Bamberg, Germ.
Major, Josefo, S-ro, Remetestr. 36, Budapest, Hungar.
Maske, Rudolf, S-ro, Rogošno bei Posen, Str. Mata Posnanska 327, Pol.
Maske, Bruno, S-ro, Rogošno bei Posen, Str. Mata Posnanska 327, Pol.
Medem, Paulo von, S-ro kolonelo, Smelin g. 12, Kovno (Kaunas) Litov.
Mexin, Aleksandra, S-ino, Pl. Claparede 7, Genève, Svis.
Miller, J. B., S-ro, Waldsee, Wtbg., Germ.
Minor, Carl, S-ro, Hallerstr. 6, Hamburg 13, Germ.
Nickel, Hildegard, F-ino, Blücherpl. 2, Potsdam, Germ.
Noll, Marg., F-ino, Fredericiagade 10, Kopenhagen, Dan.
Ojala, Konrad, S-ro, Rödbergsgatan 22628, Helsinki, Finnlando
Padfield, W. W., S-ro, 2 Dawlish Villa Lower, Oldfield Park, Bath, Angl.
Parisot, S-ro, 6 Rue de Brice, Nancy, Franc.

Pavlova, Paulino, F-ino, ul. Petra Velikeho 9, Tiflis, Georgio
 Petit, Marthe, S-ino, 33 Rue Chabot Charney, Dijon, Franc.
 Pillath, Friedrich, S-ro, Sommerburgstr. 38, Essen-Ruhr, Germ.
 Pönsgen, Hans, S-ro, Tannenhof bei Lüttringhausen, Rhld., Germ.
 Prengel, F., S-ro, Kordeckiego 1, Bydgoszcz, Pol.
 Pulvers, Charlotte, F-ino, Dornacherstr. 154, Basel, Svis.
 Racz de Koevesd, Bela, S-ro, Fehervari ut. 21, Budapest, Hung.
 Rambousek, Jano, S-ro generalo, Nova ul. 22, České Budějovice, Ĉeĥoslov.
 Rambousková, Kati, F-ino, Nova ul. 22, České Budějovice, Ĉeĥosl.
 Reichel, Walter, S-ro prof. D-ro, Kasernenstr. 32, Ramez i. Sa., Germ.
 Reisinger, Jos., S-ro, Quai de l'Île 3, Genève, Svis.
 Ricca, Cosmo, S-ro, St. Giovanni Tomin Invrea U. 2, St. 5, Genova, Ital.
 Riek, O., S-ro, Wolgasterstr. 38, Greifswald, Germ.
 Riedl, Lad. A., S-ro prof., Nová Paka 591, Ĉeĥosl.
 Rippel, Heinrich, S-ro, Semmelstr. 41, Würzburg, Germ.
 Robbie, James, S-ro, 42 Strathearn Rd., Edinburgh, Skotlando
 Rosen, Charles, S-ro, Parc 107 Bis, La Chaux de Fond, Svis.
 Sabadell, Alfonso, S-ro, Disputation 280, Barcelona, Hispan.
 Scheerpeltz, Ella, F-ino, Wal. Meseritsch, Ĉeĥosl.
 Schenkel, Jacob, S-ro, Karlstr. 1, Friedrichsthal, Saar, Germ.
 Schoor, Jan van, S-ro, Julius de Geyterstr. 149, 1, Antwerpen, Belg.
 Schröder, Johann, S-ro, Volksgasse 8, Wien, Aŭstr.
 Schwartz, Teodoro, S-ro D-ro, Andrassy ut. 31, Budapest, Hung.
 Schulte, Franz, S-ro, Schederhofstr. 141, Essen-Ruhr, Germ.
 Selzer, Bernhard, S-ro, Eltenreichgasse 4/31, Wien X, Aŭstr.
 Sennacieca Revuo, 24 Boulevard Beaumarchais, Paris XI, Franc.
 Seppik, Henriko, S-ro, Tallinn, Maneŝi 7-12, Eston.
 Serisev, Inocento, S-ro, Harbin, Newtown, poŝte restante, Manchurie, Ĥin.
 Simmank, Frida, F-ino, Sonnenlehne 3, Dresden-Briesnitz, Germ.
 Smith, Adalbert v., S-ro, Lavich v. Pabststr. 107, Arnhem, Nederlando
 Spero, Rahel, S-ino, Shoemannstr. 618, Pretoria, Transvaal
 Stamatiadis, S-ro D-ro, Péra-Tepé-Bachi 59, Konstantinopel
 Striedter, O., S-ro, Erglos, Latv.
 Steding, H., S-ro, Berckstr. 10, Bremen-Horn, Germ.
 Steinke, L., S-ro, Greifswald, Germ.
 Stojan, Petro, S-ro, Str. Spital 10, Kiŝinau, Ruman.
 Sündermann, Bruno, S-ro, Schmelze 207, Bodenbach, Ĉeĥosl.
 Šanovlch, Ph. Godpraiser, S-ro, Konstantinopel
 Šapiro, J., S-ro, Lipova 33, Białystok, Pol.
 Šidlovská, Maria, F-ino, Dimitrov, Mosk. Gub. Siev. ul. d. Sobolev, Ruslando
 Šupichova, Julie, F-ino, Malá Štěpánská 6n, Praha, Ĉeĥosl.
 Taubmann, J., S-ro, Haida, Bohem.
 Trarbach, Peter, S-ro, Felsenstr. 27, Elberfeld, Germ.
 Trutnau, F-ino, Philippinenstr. 9, Essen-Ruhr, Germ.
 Warden, J. M., S-ro, 28 St. Andrew Square, Edinburgh, Skotlando
 Wecker, Marg., S-ino, Krongasse 153, Saaz, Bohem.
 Wendell, Lehmann, S-ro, 615 La Salle Building, Minneapolis, U. S. A.
 Wiesenfeld, Edvardo, S-ro, Biala 3, Varsovio, Pol.
 Wunsch, J., S-ro, Brückenstr. 11, Karlsbad, Bohem.
 Ziegler, Gustav, S-ro, dumviva membro, Marktedwitz, Bavar., Germ.
 Ziermans, Jan, S-ro, Amsterdamsche Str. 53, Scheveningen, Nederlando
 Zwach, Franz, S-ro kolonelo, Volkwehrplatz 19, Wien II, Aŭstr.

Johanna Zschepank.

Esperantista Parolejo.

Oni laŭdas.

∴ S-ro Léon Agourtine, membro en Paris, dankas jenajn membrojn de UEA pro ilia afabla akcepto dum lia ĉeesto en Germanujo: S-ron Cremer, del. en Benrath, S-rojn Wullen kaj Kuberski, del. kaj vicdel. en Bochum, la grupon de Cleve, S-rojn Sanders kaj Rother, del. kaj vicdel. en Krefeld, S-inon Ems kaj S-ron Giesmann, membrojn en Krefeld, S-rojn Brandt kaj Bartel, membrojn en Düsseldorf, S-ron Duffels, membron en Emmerich, S-ron Otto Sandrock, del. en Essen, S-ron Bollmann, del. en Gelsenkirchen, S-rojn Rose, del., kaj Hartenfels, membro, en Hagen, S-ron Junker, del. en Köln, S-rojn R. Kreuz, nun en Genève, kaj T. Jung, membroj kaj del. en Horrem, S-rojn Istel, del., kaj Schönrich, membron en Wiesbaden. Specialan dankon al franca samideano, membro de UEA, leŭtenanto Léger en Düsseldorf.

Dum la vojaĝo en Belgujo mi esprimas dankojn pri la akcepto al S-roj Oger, del. en Liège, kaj Borckmans, del., kaj Desonay, membro, en Spa.

∴ Gesinjoroj Denables, membroj de UEA, kore dankas la UEA-delegiton en Freiburg (Germanio), S-ro Döring kaj ankaŭ lian edzinon pro ilia ĝentila gastameco kaj la afabla bonvenigo al la grupo de la urbo.

∴ S-ro Heinrich Schuster, Fuerth (Bavario) korege dankas al la gegrupanoj meksikaj de „Amikaro“ kaj „Anahuac“, precipe al la S-roj Rodriguez, Angel de Anda, Jesús Amaya, F-ino

Martinez, S-ino Francesca de Jarra en Meksikurbo kaj al la S-roj poŝtestro Ernesto Guerra Fajardo, Hernandez kaj al multaj aliaj pro gravaj servoj faritaj al mi dum sesmonata restado en Meksiko. Samideanoj el bonvalutaj landoj, envojaĝante al landoj kun malalta valuto preskaŭ ĉiam estos akceptata bone, sed kion faris niaj meksikaj anoj por mi, rezultis de nuraj ofermaj motivoj. Des pli kore estu mia danko!

∴ Al S-ro L. Poncet el Lyon ni tutkore dankas pro lia zorgema kaj sindona gvidado de kongreskaravano el Vieno tra Salzburg, Zürich.

Ges-roj Isbrücker.

∴ Pro valora helpo S-ro W. Duregger, Traunstein, dankas al S-ro A. W. Neuwirth, del., Bregenz (Aŭstrio).

∴ S. Goldfeder, del. en Hoszer, poŝta Róhno, Pollando, kore dankas S-ron Konderak, del. en Luck, Pollando, por lia varma akcepto kaj por faritaj de li al mi servoj kaj helpo en la distriktjuĝejo en Luck.

Profesoro König el Miskolez sincere dankas sinjoron Klein, Alfred, kaj sinjorinon Cecilie Deutsch en Wien pro la gastameco kaj prizorgo de diversaj informoj, kiuj ebligis al li partopreni la XVI-an.

∴ S-ro Robert Kreuz, Frankfurt a. M. (nun en Genève) dankas al la del. en Belfast, F-ino S. Mc. Cullough pro rapida kaj ne-devige ekzakta propaganda-servo.

∴ S-roj Rumbiegel kaj Markert el Wurgwitz-Dresden tutkore dankas al la grupo Zamenhof en Venecio, precipe al S-ro Santin, prezidanto kaj delegito, kaj S-ro Bonini por la bona helpo dum la vizito de Italio.

S-ro Jan Molnár, membro de UEA, esprimas sincerajn dank-esprimojn al fraŭlino Ilonka Fehrentheil, vicdelegitino de UEA en Veszprém, Hungarujo, pro gravaj servoj dum sia veturo tra Hungarujo.

S-ro Edward M. Rosher, membro 14355 en San Francisco, skribis:

„Sendinte mian junan filinon al Londono kaj trovinte, ke la ŝipo nur enhaveniĝas en Leith, Skotlando, mi deziris, ke iu renkontus ŝin ĉe la haveno kaj ŝin helpu en la vagonaron al Londono. Ŝi tute ne konis Leith-on. Mi petis al la tiea delegito, S-ro Tullo, ke li renkontu ŝin, kiun servon li afable konsentis fari. Mi treege dankas lin.“

Perdinte amikon en Anglujo, kiu de antaŭ du jaroj ne skribis al mi nek respondis al miaj leteroj, mi sukcese lin retrovis per servo de S-ro Walter G. Philipps, delegito ĉe Cheltenham, kiun mi nun dankas.

Esperanta Ligilo.

Dum dudek jaroj la tutmonda reliefpresita gazeto, „Esperanta Ligilo“, faras sennombrajn servojn al siaj blindaj legantoj, kies nombro konstante kreskas. La gazeto, kiu en la komenco estis luksaĵo por nur kelkaj blinduloj nun fariĝas necesaĵo por pli ol mil, kiuj troviĝas en pli ol tridek landoj kaj en ĉiuj societaj rangoj. Senbrue la blinduloj pli kaj pli vaste uzas la tutmondan lingvon por korespondado kaj por ricevi valorajn sciigojn. Estas ĉefe la malriĉaj, sed laboremaj blinduloj, kiuj profitas plej multe la informojn kaj kuraĝigon de la Ligilo, tial oni bezonas ankoraŭ peti fincan helpon de la bonvidaj Esperantistoj. Nuntempe ni treege bezonas donacojn por pagi la preskalkulon de la venonta jarkon. Dankeme mi kvitancos ĉiun donacon.

W. Percy Merrick,

kasisto de „Esperanta Ligilo“

Penso, Shepperton-on-Thames, Anglujo.

UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO

OFICIALA INFORMILO.

Celo: Disvastigi la uzadon de la internacia helplingvo Esperanto. — Plifaciligi la ĉiuspecajn moralajn kaj materiajn rilatojn inter la homoj, sen diferenco pri raso, nacieco, religio aŭ lingvo. — Krei internaciajn serojn uzeblaj de ĉiuj homoj, kies intelektaj aŭ materiaj interesoj celas trans la limojn de ilia genta aŭ lingva teritorio. — Kreskigi inter siaj membroj fortikan senton de solidareco kaj disvoligi ĉe ili la komprenon kaj estimon por fremdaj popoloj. — UEA kunglas la samideanojn, kiuj per la forto de sia nombro kaj la utiligo de la Zamenhofa lingvo volas pravi al la mondo, ke Esperanto vivas, taŭgas kaj progresas.

Servoj: Ĉiuj membro rajtas peti informojn de la Delegitoj, uzi la servojn de la Asocio, senpage ricevi la Oficialan Jarlibron.

Kotizoj: Oficialaj prezoj en svisaj orirankoj. Membro [M] 5 Fr. Membro-Abonanto [MA] 12,50 Fr. Membro-Subtenanto [MS] 25 Fr. La MA kaj MS ricevas la gazeton. — Membro-Dumviva ricevas la gazeton kun ĉiuj oficialaj dokumentoj: 300 Fr. or. [Partopago] trijaraj po 100 Fr., sed neniu nacia prezo kiel ĉe aliaj membro-kategorioj. — Naciaj prezoj por M, MA, MS:

Argentino: P. oro: 3, 7,5, 15; Aŭstralio: Sil. 5, 12/6, 25; Aŭstrio: Kr. 40 000, 100 000, 300 000; Belgio: Fr. 10, 25, 100; Brazilo: Milr. 8, 20, 50; Britlando: Sil. 5, 12/6, 25; Bulgario: L. 75, 150, 800; Ĉeĥoslovakio: Kr. 25, 50, 160; Ĉinio: Arg. dol. 1,50, 4.—, 8.—; Danmarko kaj Islando: Kr. 5, 12,50, 25; Estonio: Mk. 200, 500, 2000; Finnlando: Mk. 25, 60, 200; Francio: Fr. 10, 25, 75; Germanio: Mk. or. 4.—, 8.—, 20; Greklando: Dr. 50, 100, 250; Hispanio: Pes. 6, 15, 35; Hungario: Kr. or. 4, 8, 25; Irlando: Sil. 5, 12/6, 25; Italio: L. 12, 30, 100; Japanio: J. 2, 5, 10; Jugoslavio: D. 40, 100, 350; Latvio: L. 4, 8, 25; Litovio: L. 6, 15, 50; Nederlando: G. 2,50, 6,25, 12,50; Norvegio: Kr. 6, 15, 30; Pollando: Zlot. 4, 8, 25; Portugalio: Esk. 20, 45, 150; Rumanio: L. 120, 300, 800; Svedlando: Kr. 4, 10, 20; Svislando: Fr. 5, 12,50, 25; Turkio: P. 120, 300, 800; U. S. A., Kanado, Kubo, Centra Ameriko: Dol. 1, 2,50, 5. — El aliaj landoj oni pagu laŭ la oficiala prezo en svisaj frankoj [ora valoro].

La helpmembroj [HM] estas kategorio kreita favore al jenaj landoj kun tre malalta monkurzo: Aŭstrio: Kr. 20 000; Germanio: Mk. or. 1,20; Hungario: Kr. or. 1,50; Pollando: Zlot. 1,50; Rumanio: L. 40. La helpmembroj ĝuas ĉiujn rajtojn escepte la ricevon de la jarlibro kaj gazeto.

La Entreprenejoj de UEA [komercaj firmoj, societoj k. t. p.] pagas jare la oficialan aŭ nacian prezon kiel la MA. La Entreprenejoj rajtas presigi tekston de 40 vortoj en speciala parto de la jarlibro kaj rajtas uzi la servojn de informpetado.

Esperantistaj grupoj ne povas aliĝi kiel membroj aŭ entreprenoj.

Centra Oficejo: 12, Boulevard du Théâtre, Genève (Svislando) — Bankkonto: Société de Banque Suisse, Genève. — Svisa Poŝtejo: I. 2310. — Poŝtejo en Aŭstrio: Postsparkassenamt Wien, Konto 105439. — Poŝtejo en Ĉeĥoslovakio, No. 79236, Praha. — Poŝtejo en Germanio: No. 90850, Frankfurt am Main. — Poŝtejo en Pollando: No. 190576, Warszawa.

Interkonsento kun B. E. A. — Sekvante la deziresprimon de la Ĝeneva Konferenco 1924 pri administra kunigo de kotizoj, la Brita Esperanto-Asocio kiel unua nacia societo proponis al UEA aranĝon laŭcelan. La komisiono de UEA, informita per cirkulerletero aprobis la aranĝon valoran por la administra jaro 1925. Bedaŭrinde la informo venis tro malfrue per esti konigata en la Oficiala Bulteno N-ro 13, sendita al ĉiuj delegitoj precize je la unua de novembro 1924. Ni do informas ĉi-tie plej koncize pri la nova aranĝo kaj petas niajn delegitojn kaj membrojn en la Brita Imperio bone noti la detalojn:

- 1) La kotizoj estas pagataj de la Delegitoj kaj membroj al la Oficejo de BEA, 17 Hart street, London W. C. 1.
- 2) Varbante novan anon oni klopodu kiom eble plej multe lin interesigi pri ambaŭ societoj, UEA kaj BEA. Persono, kiu jam estas ano de BEA ankaŭ rajtas la favoran kotizon, kiel sekvas.
- 3) En la rajtoj de la Delegitoj rilate la makleron sur la kotizoj de UEA nenio ŝanĝis; ili povas se ili volas, depreni la kutimajn 10% de la UEA-kotizo.

La jena tabelo montras la kunigitan kotizon de la du asocioj.

Membro-kategorio	BEA-Membro		BEA-Fratulo		BEA-Asociano	
	A	10\$.0p.	B	£1 1\$.0p	C	2\$.6p.
1 UEA Membro (M) 5\$	1A	15\$.0p	1B	£1 6\$.0p.	1C	7\$.6p.
2 UEA Membro-Abonanto (MA) 12\$.6\$.	2A	£1	2B	£1 11\$.	2C	15\$.0p.
3 UEA Membro-Subtenanto (MS) £1 5\$.	3A	£1 15\$.0p.	3B	£2 6\$.0p.	3C	£1 7\$.6p.

La avantaĝo de la nova aranĝo troviĝas ĉe la kategorio de Membro-Abonantoj pagintaj ĝis nun 12/6 al UEA kaj £1. 2\$. 6p. aŭ £1. 13\$. 6p, kune kiel Membro aŭ Fratulo de BEA anstataŭ kune 1 £ kaj £1. 11\$. do ŝparo de 2\$. 6p. kaj notinda simpligo administra. Ni forte esperas, ke la nuna aranĝo trovos la aprobon de ĉiuj britaj membroj kaj notinde plimultigas la anaron de UEA en Britlando.

Interkonsento kun H. E. S. — La Hungarlanda Esperanto-Societo akceptis en komitata kunsido proponon pri kreo de internaciaj membroj, t. e. membroj kiuj samtempe aliĝas al la nacia kaj al la internacia organizaĵoj. La kotizoj estas:

Membro de UEA . . . . . 4 Kr. or.

Membro de HES . . . . . 3 Kr.

7 Kr.

Favora kotizo ĉe unufoja pago 6,60 Kr. or.

Membro-Abonanto de UEA . 8 Kr. or.

Membro de HES . . . . . 3 Kr.

11 Kr.

Favora kotizo ĉe unufoja pago 10.— Kr. or.

Membro-Subtenanto de UEA 25 Kr.

Membro de HES . . . . . 3 Kr.

28 Kr.

Favora kotizo ĉe unufoja pago 25,20 Kr. or.

Ĉiuj pagoj estu larataj al la ĉefdelegito de UEA, S-ro Paŭlo Balkányi, Budapest VI; Hajos u. 15-II (Telefono 88—60).

Garantia Kapitalo de UEA.

Dua serio:

Frankoj svisaj

Antaŭa listo 5400.—

19. F-ino Elizabeth Ireland, Hove (Angl.) 300.—

20. S-ro W. C. Parry, Hove (Angl.) 300.—

Sume: 6000.—

Ni memorigas, ke atesto al la Garantia Kapitalo de UEA kostas 300 Fr. or. svisajn, pageblaj en tri partoj dum daŭro de tri jaroj. La atesto de Garantia Kapitalo de UEA rajtigas je dumviva membreco al la Asocio, dumviva ricevo de la gazeto kaj de la jarlibro kiel eblaj aliaj eldonaĵoj oficialaj de UEA.

Donaco. — Ni kvitancas la ricevon de 27 guldenoj nederl. kiel donacon de malfondiĝinta grupo „L'Oriento“ en Amsterdam, sendita de S-ro Ohlrichs. Koran dankon!

Delegitoj. — Delegitoj estas elektitaj en jenaj lokoj:

Radajoz (Hispanio, Badajoz) — D: S-ro Luis Campos Suay, Str. Hernan Cortes 11

VD: S-ro Antonio Veloso Delgado, fandisto, Alligidos 49

Bad Salzuflen (Germanio, Lippe) — D: F-ino Käthe Tiedeken, Parkstrasse 30

Berlinchen (Germanio, Neumark) — D: S-ro Max Luedske, instruisto

Biala Podlaska (Pollando) — D: S-ro Abram Urmacher, fotografisto

Bielefeld (Germanio, Westf.) — D: S-ro Fr. Erich Holzmüller, mekanikisto ĉe H. Meiners, Turnerstr. 19

Bohdneč Lázně (Ĉeĥoslovakio, Bohemio) — D: S-ino Antonie Grossmannová-Vamberová, Nám. č. 3 u radnice

Botoșani (Rumanio, Moldavio) — D: S-ro Rubin Cohn, lernanto, Calea Natională 164

Bregi-Koprivnica (Jugoslavio) — D: S-ro Franjo Matiša, bienposedanto

VD: S-ro Franjo Petričević, bienposedanto

Brightlingsea (Britlando, Essex) — D: S-ro Charles B. Morgan, eksarmeja oficiro, 41 Church Road

Sanĝoj.

- Annaberg** (Germanio, Sachsen) — D: S-ro Fritz Krämer, instruisto, König-Albert-Strasse 21
VD: S-ro Arno Wiedemann, komercisto, Scherbank 22
- Beograd** (Jugoslavio, Serbio) — VD: S-ro Radomir Klajić, Inspektoro de Financa Ministerio, Svetag. Save 23
- Bocșa-Montana** (Rumanio, Banat.) — D: S-ro Stefan Simon, elektromuntisto
VD: S-ro Georgo Niedermeier, seruristo-majstro
- Buffalo** (USA, New York) — D: S-ro Donald E. Parrish, loll Elmwood Ave
VD: S-ro Joseph S. Gianfranceschi, kuracisto, 610 Niagara Str.
- Camaguey** (Kubo) — D: S-ro Jorge Juárez Cano, prokuristo, Str. Bartolome Masò 21 A
- Cambridge** (Britlando) — S-ro E. T. Collier, 19 Paulow Str.
- Cluj** (Rumanio, Transilvanio) — D: F-ino Eugenia Morariu, oficistino, Calea Traian 40
- Inowroclaw** (Pollando) — D: S-ro Siwinski Zbiniew, Sw. Ducha
- Jaroslau** (Pollando) — D: S-ro Bernhard Streifer, profesoro de la II^a Statgimnazio
- Laihia** (Finnlando) — D: S-ro Ilmari Manner, instruisto, Isokylä
- Linz** (Aŭstrio) — D: S-ro Hans Hosner, Karl-Wiser-Str. 21
- Lisse** (Nederlando, Zuid Holland) — D: S-ro Adrianus Gerardus de Jeu, floristo, Roversbroekpolder
- Mostar** (Jugoslavio, Hercegovina) — D: S-ro Lavoslav Šešelj, fervoja oficisto, Kolodvor
- Palermo** (Italio, Sicilio) — D: S-ro Stefano la Colla, Via Paolo Amato
- Paris** (unua kvartalo) — D: S-ro Charles Tiard, Ing., Faubourg, St. Denis 209, Paris X
- Rio de Janeiro** (Brazilo) — D: S-ro Carlos Domingues, advokato, Praça 15 de Novembro 101, 20 andar
VD: S-ro Luiz da Costa Porto Carreiro Neto, inĝeniero, Rue 24 de Majo 154
- Roma** (Italio) — VD: S-ro Ermanno Filippi, fervoja librotenisto, Via Tagliamento 76
- Rorschach** (Svislando, St. Gallen) — D: S-ro Fritz Klingenk, komercisto, Industriestrasse 34
- Siracusa** (Italio, Sicilia) — D: S-ro Luigi Scatà, paroĥestro, Via Cavour 43
- Skara** (Svedlando, Skaraborg) — D: S-ro Anders Rosenberg, gimnastiko-direktoro, Solliden
VD: S-ro Karl Gustav Anderson, elektristo Elektr.-verket.
- Stettin** (Germanio) — D: S-ro Friedrich Krieger, rektoro de meza lernejo
VD: S-ro Curt William, sekreta konsilisto, Arndtstr. 14
- San Francisco** (Usono, Kalifornio) — Ĉeldelegito por Okcidenta Usono: S-ro Andrew Snider Vinzenz, bankisto, 400 Kalifornio Str.
D: S-ro Brewster F. Ames, advokato, 309-10-11 Chronicle Building
- St. Gallen** (Svislando) — La VD: S-ro Jul. Felti, foriris
- Topeka** (Usono, Kansas) — D: S-ro John H. Fazel, pastro, 625 Buchanan Str.
- Torino** (Italio) — D: S-ro Marcello de Balzac, Ing., Via bagetti 27
- Utrecht** (Nederlando) — D: S-ro Wilhelmus Baaten, komercisto, Oudegracht 276 tz.
- Vidin** (Bulgario) — D: S-ro Vladimir Lazarov, juĝisto, Ul. Šičmanova
- Provizore ne plu estas delegitoj en la jenaj lokoj:**
La Hulpe (Belgio, Brabant); Nerva (Hispanio, Huelva); Pötschmühle (Ĉeĥoslovakio); St. Chaptes (Francio, Gard).
Genève, la 20 Novembro 1924.
Hans Jakob, Direktoro de UEA.

Esperantista vivo.

- Naskiĝoj.** — Al S-ro Giovanni Barni, prezidanto de la Labor. Esp. Grupo en Genova, naskiĝis filino, nomita Milda.
— Al Ge-roj Bourdelon, del. en Brignoles (Var), naskiĝis filo, nomata Georges.
— Al S-ro Ernst Grund, vicdel., Bukureŝti, naskiĝis dua filo, nomita Günther.
— Al S-ro P-ro O. Kuzma, del., Kolomea, naskiĝis filo, nomita Bohdan.
— Al S-ro P-ro Mario Barel, Venezia, naskiĝis filo, nomita Guido Henrici.
— Al G-roj Albert M. Kaliner, MA, en Detroit, U. S. A., naskiĝis filino Rozeta.
- Edziĝoj.** — D-ro Ladislao Löcsey en Cluj (Rumanio, Transilvanio) la 16-an de aŭgusto edziĝis kun F-ino Gizella Vavra.
— S-ro Victor Hendricx en Gent edziĝis kun F-ino Yvonne Colyne.
— S-ro Andreo Butlet-Luy en Lausanne (Svis.) edziĝis kun F-ino Berthe Luy.
— S-ro Vasile Morariu, M. de UEA el Cluj (Transilvanio Rumanio), la 18-an de septembro edziĝis kun F-ino Agnes Bartos en Lunca-de-Gijloc (Gyimesközéplak), Transilv., Rum.
- Fianĉigo.** — Batak (Peŝtersko) Bulgario. Nia delegito S-ro Petr. V. Toŝkov fianĉigis sian filinon, F-ino Marenka kun fraŭlo Slarčo D. Kănev.

Honorigo. — S-ro A. J. Witteryck, prezidanto de la Belga Ligo Esperantista estas nomita Kavaliro de la Ordeno de Leopoldo II.

— S-ro Oscar v. Schoor en Antwerpen estas nomita Kavaliro de l'belga Kronordo.

Ni gratulas al ambaŭ favoraj pioniroj de nia afero pro tiu honorigo.

Malavara donaco. — S-ino Annie E. Mudie, la bedaŭrinda vidvino de nia mortinta pioniro Harold Bolingbroke Mudie donacis por la 50000 ŝilinga fundo de Brita Esp.-Asocio la malavaran donacon de 100 anglaj funtoj kiel memoraĵon al sia nelorgesebla edzo.

La entombigo de S-ino Zamenhof.

Nia fidela delegito en Varsovio, S-ro Oberrotman, sendis al ni detalan raporton pri la ceremonio funebra al S-ino Zamenhof. Tre multnombra publiko ĝin partoprenis kaj akompanis la ĉerkon al strato Dzika, kaj poste al la tombejo. Tie diris lastan saluton en profunda emocio S-ro Lee Belmont (pollingve kaj esperante). Poste paroladis:

S-ino Ĉense, en la nomo de eksterlanda esperantistaro,
S-ro Szumacher, en nomo de Akademia rondo Varsovio,
S-ro K. Domolanski, en nomo de Societo Laboro,
S-ro Koss, en nomo de Tutmonda Esperantista Akademio,
S-ro Kesteci, en nomo de Pola Esperanta Asocio kaj Pola Akademia Rondo,
S-ro Oberrotman, por UEA,
S-ro Wiesenfeld, en nomo de „Konkordo“,
S-ro Ch. Bronstein, en nomo de Societo Progreso,
D-ro V. Robin, en nomo de internacia kaj loka komitato por starigo de Monumento al nia Majstro, kaj en nomo de „TEKA“.

Post finkanto de la kantoro Szerman la malĝoje kantata himno ĉirkaŭsonis la malsupren glitantan ĉerkon super kiu fermiĝis la tero. Sur la tombo amasiĝis florkronoj, la esperantistoj ekkantis la esper.-himnon kaj kun vundita koro disiĝis.

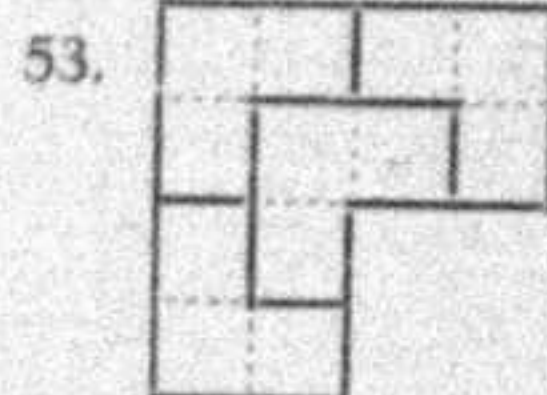
AMUZO KAJ ŜERCO.

Red.: Alessandro Mazzolini, FANO, via Monteverchio, N-ro 32
(Marche, Italio).

Solvojn oni sendu senpere al la supra adreso.
La nomoj de la solvintoj estos publikigataj.

SOLVOJ:

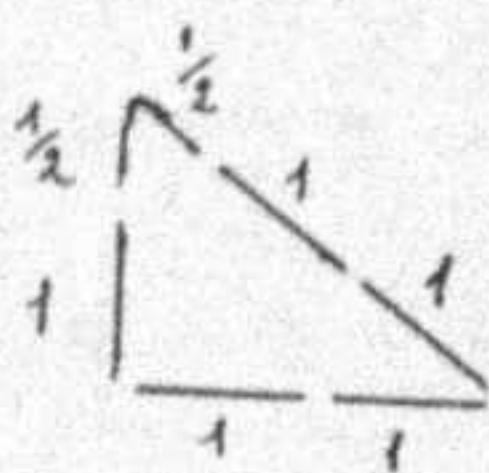
52. Pri ĉi iuj du
solvoj ne bezonas
ja klarigoj:

la figuretoj diras evidente ĉion.

54 = Tri-go -nome tri -o-. — 55 = Fama volat. — 56 = Unu, sep, tri. (La arkoj taŭgas kiel gvidiloj: Supre de n-ro 2 oni vidas U; arko de tiu U iras maldeksten, ĉe n-ro 9, kie estas litero N; de N alia arko iras al U [sube de n-ro 7]; ktp.) — 57 = 1, 2, 3: Mi-ka-do; 2, 4, 5: Ka-me-lo; 3, 5, 6: do-lo-ri. — 58 = Eureka.

59. $(1,5^2 + 2^2 = 6,25)$
 $2,5^2 = 6,25$

60. Geometriaĵaj enigmoj.

El rektangulo, kies alteco estas $\frac{9}{4}$ de la bazo, faru du partojn tiajn, ke oni povu el ili starigi ekvivalentan kvadraton. (La tranĉo farota povas havi kian ajn formon).

61. Estas donitaj 5 interegalaj kvadratoj: unu el ili restos entjera, kaj ĉiun el la aliaj 4 oni dividos en 2 partoj, poste, el la tutaj, oni faru unikan kvadraton. (Ĉi tiu ludo povas esti prezentata sub alia formo: dividi kvadraton en partoj tiaj, ke oni povu el ili fari 5 interegalajn kvadratojn).

62. Plenigota versajeto.

Av *****

(El proza anekdoto de Fundamenta Krestomatio).

Tre bonkora av ***** | iris for de kat ***** | kie diris pred ***** | pri la bonfarado s *****. — La predik' — ek ***** | li- | tiel min ek ***** | ke | tre volonte | almoz ***** nun eĉ **!

63. Ŝanĝo de vokalo.

Post A kolekto; | post E tre eta | part', elemento; | post I jen ago | de sin movanto; | post O flavaĵo | multvaloranta; post U altaĵo | senkapigita.

64. Muzikenigmato.

Dunoto valoranta kvin centimojn.

65. Astronomia alumetludo.

□ N □ | . . . Ŝanĝinte lokon al | nur unu alumeto | aperu la nepino | de Ĝia Moŝto Sun'.

66. Urbeg' tre industria.

EEEEEN

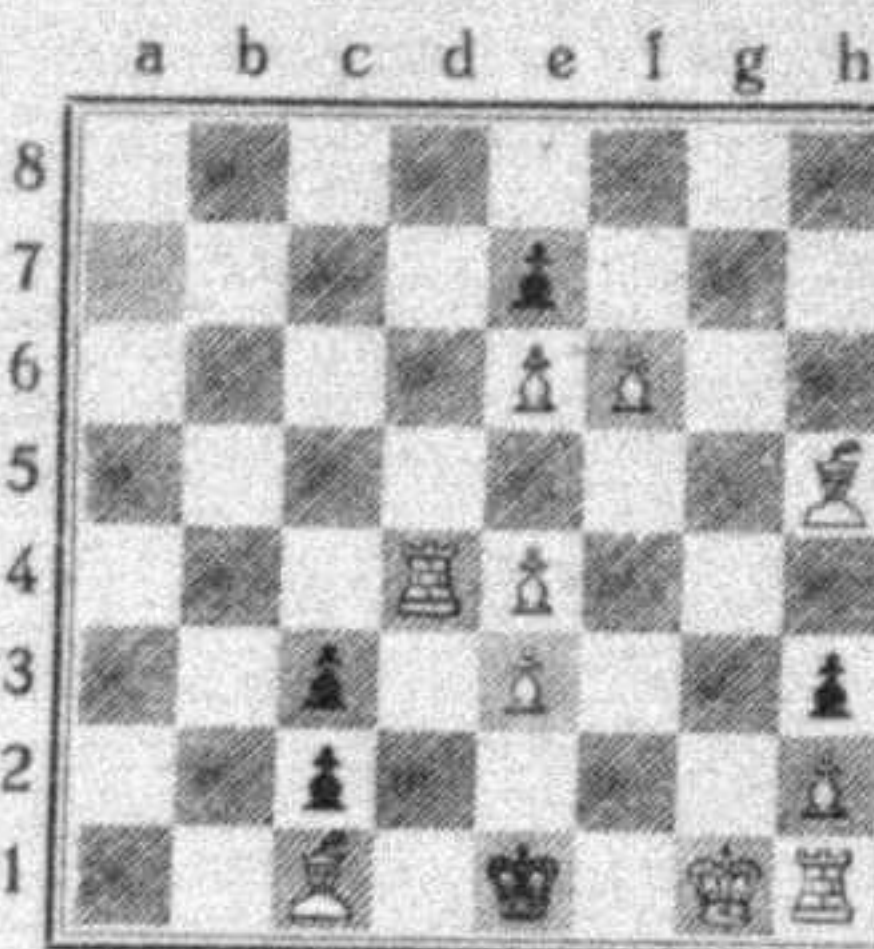
Nur unu alumeton movu vi | por havi nomon de urbeĝo | ne | antikva kontinento | pro industrio fama.

ŜAKO

Gvidanto: Fr. Hájek, Praha-Nusle, Přemyslovo náměstí. 396. Ĉeĥos.
Ĉion kio koncernas ŝakon, sendu senpere al la gvidanto.

Problemo N-ro 126.

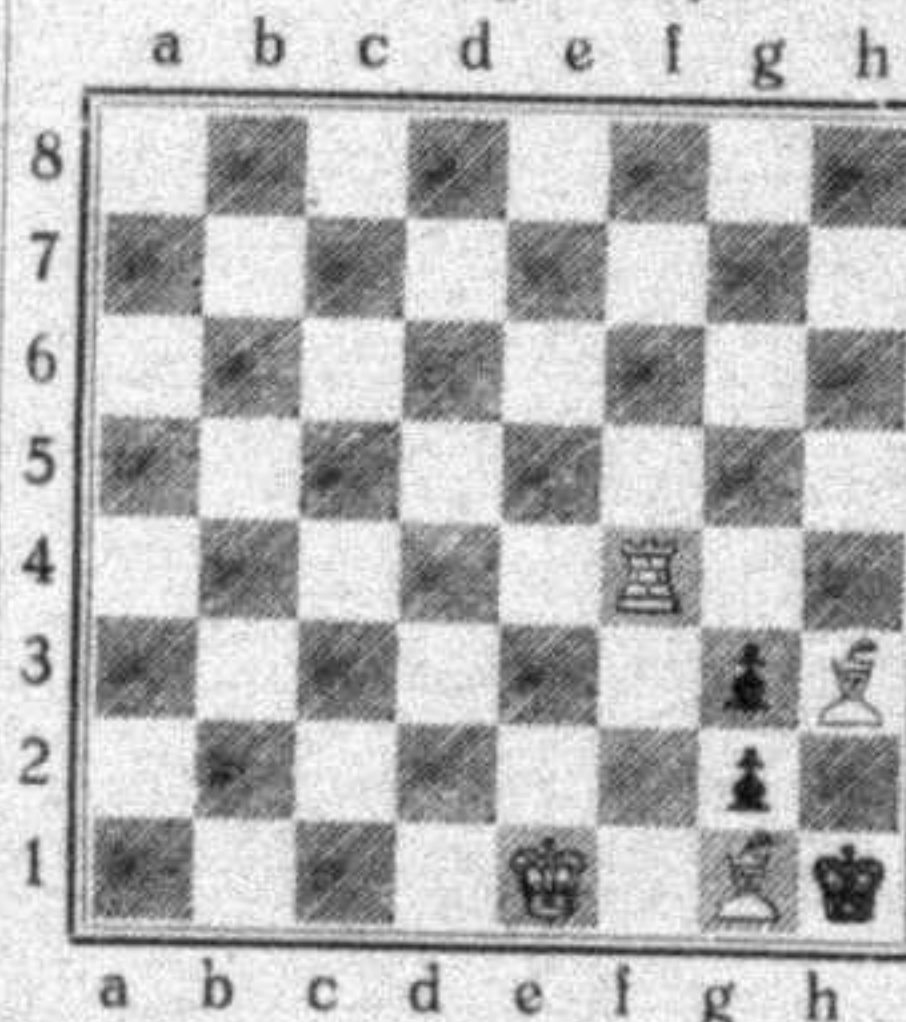
H. T. Bailey, London kaj Fr. Hájek, Praha.
[Originalo].

Sinmato per la 5-a movo.

Problemo N-ro 128.

D-ro W. Galitzky.
[Stratégie 1905].

Blanko matas per la 3-a movo.

En la sinmato 126 unuavide temas pri la mato per la Pe7 sur la kampo f2. La tasko por Blanko estas devigi nur la Peonon, ke ĝi pasu sian vojon senakcidente. Simplan enhavon havas ankaŭ la aliaj problemoj. La ideoj en ili kaŝitaj estas kvazaŭ fajreroj. Bona ŝlosilo kaj bona ideo rezultigas ĉiam plaĉan verkon, eĉ se ĝia konstruo ne permesas plu, ke ĝi povu esti pli simple esprimita, por ankoraŭ havi la rajton esti envicigata inter la problemaron.

Solvaj de la problemoj:

N-ro 122: 1. Tf4—c4, Rd5×c4, 2. Ĉc6—b4, laŭvole, 3. Kf5—d3 m.; 1... Rb5×c4, 2. Ĉc6—e7 +, Rd5×e5, 3. Kd2—f4 m.

N-ro 123: 1. Ĉe2—d4, Re5×d4, 2. Ĉg3—e2 m.; 1... Ĉd3×c5, 2. Ĉg3—e2 m.; 1. Ĉb5 movas, 2. Dc6—d6 m.; 1... Ĉd3—f4, 2. Ĉd4—f3 m.; 1... Re5—f4, 2. Ĉg3—e4 m.; 1... f7—f6, 2. Dc6—e4 m.

N-ro 124: 1. Dc6—c7, Rd4×d5, 2. Ĉg2—f4 + ktp. 1... Td8×d5, 2. c2—c3 + ktp. 1... e3—e2, 2. c2—c3 + ktp. 1... Kh8—e5, 2. Dc7—b6 + ktp. 1... Td8—f8, 2. Ĉd5—b4 ktp.

N-ro 125: 1. Dc5×h5, Ĉd1×f2, 2. Dh5—h4, Ĉa1—b3 m.; 1... Ĉd1—c3, 2. Dh5—e2 +, Ĉc3×e2 m.; 1... Ĉd1×b2, 2. Ĉf2—d3 +, Ĉb2×d3 m.

En la problemoj estis ellasita nigra Peono ĉe h5.

Albenis ĝustaj solvoj de la problemoj:

N-ro 120, 121 M. Birmanas, Lukšiai (Litovio), 120 H. Steding, Bremen (Germanio); 122 Ing. Fr. Grössl, (Praha).

Korespondo:

S-ro Pietro Polescki, Genova kaj J. Zylbersztejn, Równe. Vian proponon pri la juĝanto danke akceptita, tamen mi supozas, ke ĝi tute ne estas necesa. Bondezirojn al la entreprenita luktado! Al bona komenco sekvu bona fino! — S-ro E. Sourander, Winkilla (Finnl.), en viaj solvoj ne defendas sin ĝuste la nigr. reĝo. — S-ro H. Steding, Bremen, la alsenditaj problemoj ne estas ankoraŭ uzablaj. — S-ro M. Birmanas, Lukšiai, bonaj gazetoj estas: trilingva: Schweizerische Schachzeitung, adr. D-ro E. Voellmy, Austraße 34, Basel. Svislando; germana: Wiener Schachzeitung, Wien IV, Schäffergasse 13, Aŭstrio.

Niaj mortintoj.

Kun sincera bedaŭro ni ricevis informon pri la morto de jenaj samideanoj. Al iliaj familioj ni sendas la esprimon de niaj respektplenaj kondolencoj.

S-ino Figuères, instruistino, 2 rue d' Aumal, Alger. Ŝi mortis la 3 aŭgusto en Marseille.

F-ino Antonie Janalisková, lakinstruistino kaj vicdeleg. de UEA en Bystřice p. H. forlasis nin en septembro 1924 por ĉiam. Ŝi estis unu el la plej viglaj samideanoj de nia movado en Moravio. Longe ŝi vivos en la memoro de tiuj, kiuj konis ŝin kaj ŝian noblan karakteron. La personoj kiuj havis la honoron esti instruataj de ŝi pri Esperanto, daŭrigos ŝian flamon kaj energion por plej baldaŭa interfratiĝo kaj paciĝo de la homaro A.K.

S-ro D-ro Josef Kubíček, kuracisto en Olomouc mortis en oktobro 1924 en aĝo de 52 jaroj. Li estis la unua prezidanto de esper. klubo, deleg. kaj poste membro de UEA. Dum du jaroj en malsanulejo, li ne plu povis aktive partopreni je nia laboro. La ĉi tiea samideanaro sincere bedaŭras lian tro fruan foriron. Liaj noblaj agoj por nia afero vivos plue. Lia nomo estas ligita al la historio de Esperanto en nia urbo. A.K.

S-ino Joseph Pirnay-Demez, edzino de nia membro S-ro Joseph Pirnay en Verviers (Belgio) mortis post grava malsano la 3 oktobro 1924.

En Brugge (Bruges) Belgio mortis S-ro Henri J. C. Rousseeuw.

Drew, Frank C., 63 jara, San Francisco, mortis 17 majo 1924.

Gravan perdon spertis nia Esperanto-Stelo Stutgarta, ĉar post kelkmonata suferiga malsano mortis nia multjara grupano, UEA-ano kaj kurs-gvidinto, supera instruisto Karl Konz. Laŭ sia ĉiama fervoro por Esperanto li estis modela esperantisto; per sia eminenta instru-kapablo li atingis, ke la vesperoj de la Esperanto-kursoj, ĉu aranĝitaj de nia grupo, ĉu en la kursoj por popolklerigo, aranĝita de la popol-altlernejo estis vera ĝuo por la partoprenantoj eĉ post la laboroj kaj penoj de l' tago. Kvankam ofte tre suferante dum sia malsano li ĉiam estis spirite vigla, propagandis nian lingvon en la malsanulejo ĉe kuracistoj kaj kunuloj. Esperanto estis lia lasta ĝojo, kun Esperanto-libro en mano li mortis. Kordankon al li pro lia ĉiama fervoro; ne estas vana lia laboro.

P. Christaller.

S-ro Stefano Dudás, patro de nia delegito en Orsova, Banato, Rumanio.

REKLAMO

MALLONGIGOJ: L = letero. PK = poŝtkarto. PI = poŝtkartoj ilusriaj. PM = poŝtmarkoj. bfl = poŝtmarkoj sur bildflanko. kĉl. = kun ĉiuj landoj. Esp-aĵo = Esperantaĵo. fot-aĵo = fotografiaĵo. gaz. = gazeto.

Atentigo!

La personoj anoncantaj havas la moralan devon respondi almenaŭ unufoje al la ricevitaj petoj, klarigante ĉu ili deziras aŭ ne deziras daŭrigi la korespondadon. Kiu ne respondas peton konforman al sia anonco, tiu malutilas al la internacia korespondado per Esperanto.

Petoj kaj Proponoj

Internacia Komerco.

Adreso-ŝanĝo. Mia nova adreso estas 12 Bd. du Théâtre (U.E.A.), Genève, Svisl. Mi petas miajn multenombrajn korespondantojn en eksterlando bonvole pacienciĝi pro mia respondo. Mi reskribos kiel eble plej frue. Intertempe mi sendas amikan saluton al ĉiuj. Redaktoro Robert Kreuz (antaŭe Horrem b. Köln).

Danko. Al Lia Moŝto S-ro D-ro med. Maks. Blassberg, Kraków, kore dankas por la samideana memoferejo kaj ĉi voje rekonas Leo Turno L. R.

Dankon al ĉiuj, kiuj estis sendintaj gazetojn por nia ekspozicio. Esperanto-Societo Potsdam.

Edziĝo dezirata de 30-jara inteligenta, bonhava posedanto en pensiondomo aŭ simile, en pli bona familio aŭ same, prefere en kuracloko, restadloko en suda regiono. Skribu al S-ro Karl Giska, Teplice-Senov, Waageho ulice 6, Ĉeĥoslovakio.

Ekspozicio en Japanio. Nia urbo estas apud monto Fuji, laŭlonge de marbordo, kaj la ĉirkaŭpejzaĝo estas poeme bela. Malgraŭ la urbeto multaj fervoraj esperantistoj loĝas. Ni okazigas kutime esperantan kurson, ofte propagandan paroladkunvenon, en komerca liceo aŭ en preĝejo. Baldaŭ aranĝigos Esperanto-ekspozicio. Ni volegas komunikigi kun ĉiufremdaj esperantistoj, kiuj favore ankaŭ sendu ĉiuspecajn esperantaĵojn al ni por helpi nian movadon. Ni, anoj de „Numazu Verdstela Klubo“, kore antaŭdankas por via favoreco. Adreso: S-ro Joku Jamamoto, Numazu Jovnai, soeji 157, Japanio.

Ekspozicio. La Amuza Esperanto-Klubo, Via Libertà 38 r en Genova, organizas por la decembro malgrandan esperantan ekspozicion. Ĉiuj samideanoj, kiuj povas, estas petataj, sendi poŝtkartojn, gazetojn, broŝuretojn kaj esperantan propagandan materialon. Antaŭdankante, oni certigas, ke al ĉiu sendanto estos sendata dankcele Genova poŝtkarto.

Esperanto-Gramatiko trilingva. Kelkcent ekzempleroj de trilingva gramatiko (kun klarigaj tekstoj franca, angla kaj itala) de R. de Saussure estas aĉeteblaj de F-ino E. Straub, Oratoire 3, Neuchâtel, Svislando. Prezo 0.25 po ekzemplero.

Filatelistoj. Mi interŝanĝas nedifektajn poŝtmarkojn sur bazo Yvert, minimume 50 frankoj. Kiel kompensojn mi donos saman valoron da finnaj, rusaj, baltaj, skandinavaj poŝtmarkoj. Mi deziras esperantajn gazetojn. Akseli Miinala, Kouvola, Finnlando.

Gajigaj sorĉartikloj. 100 poŝtmarkojn Brita Gvajano aŭ Trinidad Mk. 2.—, mal-karaj poŝtmarkoj de Islando haveblaj. Deziras respondkuponojn el Italio, Greklando ktp. Akceptas ankaŭ unuajn poŝtmark-sendadojn. H. Schmidt, Ahornallee 6, Breslau, Germanio.

Javo. S-ro Liem Tjong Lie, Semarang, treege bedaŭras, ke li estas en malebleco, respondi al ĉiu, kiu petas pri korespondado, interŝanĝado, helpo ktp., ricevante troan korespondado kaj havante multegan laboron. Tiu ĉi anonceto servas kiel almenaŭa respondo. Pardonon kaj salutojn!

Komerco per Esperanto. H. Ehlers, Kirchweg 61, Bremen, Germanio, vendas kaj dissendas poŝthorloĝojn, foto-aparatojn, manĝilarojn el alpaka, teknikajn kaj hemiajn bezonaĵojn. Ĉiuj informoj, mendoj kaj rilatoj estas zorgeme prilaborataj. Postulu prezaron.

Korespondado serĉata. Mi serĉas por mia Esperanto-klaso (12-16-jaraj lernantoj de Reallernejo, mezgrada lernejo) korespondantojn en ĉiuj landoj. Ni certe respondos. B. Wottrich, instruisto, Magdeburg-S., Friedenstr. 46, Germ.

Korespondado. Kelkaj samideanoj deziras viglan korespondadon per PI bfl, L, PM kun seriozuloj. Respondon garantias Herbert Taubold, delegito de UEA, Werdau i. S., Rahmenberg 6, Germ.

Malnovaj numeroj de „Esperanto“. Mankas al ni la jenaj numeroj de nia organo: N-ro 182 (10) 5. okt. 1915, N-ro 226 (6) junio 1919, N-ro 234 (2) februaro 1920. Ni petas posedantojn de disponeblaj ekzempleroj bonvole informi nin pri la kondiĉoj de vendado. Centra Oficejo de UEA.

Nova adreso. Revenante al la ĉefurbo de Germanio, mi tre volonte senpage plenumos ĉiujn demandojn, oficojn ktp. Fritz Bohlmann, Berlin-Neukölln, Richardstr. 28.

Nova adreso. Mia nova adreso estas: Angel Tagliaferri, Monasterio 359, Buenos-Aires, Argentino.

Ofico serĉata. Kiu okupadigas 21-jaran germanan komizon (de novembro 1920 sen ofico) parolantan esperante kaj angle en en- aŭ eksterlando? W. Torik, Essen, Breilsort 74.

Ofico. Komercoficisto, 38-jara, kun plej bonaj atestoj serĉas iun ajn laboron. W. Duregger, Scheibenstr. 26, Traunstein, Bavario, Germanio.

Poŝtmarka kolekto. 150 dolarojn mi postulas por mia ĝenerala poŝtmarkkolekto, or-igita laŭ Michel-katalogo 1924. Josef Michalsky, oficisto, Kežmarok, Ĉeĥoslov.

Prokrasto de respondo. Pro multnombraj leteroj kaj poŝtkartoj ricevitaj el diversej landoj, mi absolute ne povas tuj respondi al ĉiuj gesamideanoj, tial mi petas, ke ili paciencigu por mallonga tempo ĉar mi eventuale respondos al ĉiuj almenaŭ unufoje. Al tiuj kiuj skribis al mi pri la rimedo por elkuraci la katojn, mi kordankas; tamen iuj tuj postulas la premion oferitan, do, mi sendos la premion al tiu, kies medikamento pruvos veron, kaj mi petos, ke li afable anoncu la donitan premion en „Esperanto“ kiel pruvon, ke mi estas vera laŭ promeso. J. M. Vujičić, G. P. O. Auckland, New Zealand.

Radio-Stacio. Esperantista rondo en de la politiko disigata vilaĝo dezirus aranĝi radiotelefonan stacion helpe de kiu ni povus plialtigi la bonstaton de la esperantista rondo. Tial ĝi petas ĉiujn fervorajn samideanojn, Esperanto-klubojn kaj entreprenojn je subteno. Sendu laŭpove monon, teknikajn konsilojn ktp. rekomendite al S-ro Hans Drexler, Brlohy 63 apud Čes. Budějovice, Ĉeĥoslovakio.

Sankta Jaro. Vicdelegito de UEA en Roma, S-ro Filippi Ermanno, sciigas, ke li ŝanĝis loĝejon kaj de Via Caio Mario 7 transloĝiĝis al Via Tagliamento 76 (lunde Via Po) proksime de la Centra Stacio. Dum la Sankta Jaro li disponos pri du-lita ĉambro por la fremdaj samideanoj, kiuj bonvolos lin antaŭaverti ĉu letere, ĉu telegrame.

Studenta korespondado. La Studenta Esperanta Grupo Sofio, Bulgario, deziras korespondadon kun studentoj el ĉiuj landoj. Donas ĉiuspecajn informojn rilate la universitato, bulgara scienco, bulgara popolo k. a.

Korespondado

Interŝanĝo de objektoj.

Ameriko.

Tampico (Mexico). S-ro Teodoro R. Mendoza, poŝtoŭicejo, PI, L. kĉl.

Aŭstralio

kaj Novzelando.

Moonee Ponds (Victoria). S-ro A. Bowden, 16 Derby St., PM kun malgrandaj eŭropaj ŝtatoj kaj Ekstereŭropo. Ne sendas unue.

Aŭstrio.

Wien XIII. S-ro Franz Vielhaber, Wollersberg, Siriusweg 6, pri agrikulturo, ĝarden-urba kaj kontraŭalkohola movado PI, L, agrikulturajn presaĵojn en ĉiuj lingvoj.

Wien III. Aŭstra Pacifista Esperantista Societo, Bechardgasse 14, Tür 18, PI; la Societo deziras viglan reciprokajn korespondadon pro bona preparo al la „Pacifista Konferenco“ dum nia XVI.

Britlando.

London N. 4. S-ro Livingstone Jenkins, 64 St. Thomas Road, PM, esp. gaz., propagandilojn kĉl. Certe respondos.

Bulgario.

Pleven. S-ro Iv. Sarafov, instruisto ĉe I. progimnazio, PI, L. kĉl. pri instrumentado, disciplino en lernejoj, organizo de Junula Ruĝa Kruco, skribo de landoj, urboj, popolkutimoj, Esperanto kaj geinstruista movado, abstinenta movado, turismo, antimilitarismo, lingvaj lecionoj kun germanoj kaj francoj, sociaj problemoj, interŝanĝo de lernolibroj, gazetoj kaj libroj kun konstantaj korespondantoj. Ĉiam respondas.

Ĉeĥoslovakio.

Beroun III-86. F-ino Ema Roskotová, PI kĉl.

Kerhartice apud Ŭstí n. O. F-ino Čechová Jitka, instruistino, PI, kĉl.

Pardubice. S-ro Ant. Jandík, na Haldě 87, PI, L. kĉl., gaz., ŝakludas koresponde.

Pisek. S-ro Jan K. Huttar, studento, Nádražní 387, PI, PK, L, esp.-aĵojn, fervoj-biletojn kĉl., monerojn, nacilingvaj gazetojn, papermonon (krom Germanio kaj Aŭstrio).

Podjedlína p. Rychnov n. Kn. S-ro J. Kunc anoncas al multaj demandoj, ke li ne plu interŝanĝas PM, li nun korespondas L, PI, pri geografio, politiko kaj tagaj problemoj.

Pyhanken apud Teplitz-Schönau. S-ro Berthold Guttman, teknikisto, delegito de UEA, serĉas gekorespondantojn per PI, bfl, por siaj kursanoj, precipe el Finnlando, Japanio, Estonio, Litovio, Latvio kaj Argentino. Garantias respondon!

Pyhanken apud Teplitz-Schönau. S-ro Berthold Guttman, teknikisto, delegito de UEA, serĉas daŭran korespondadon kun Finnlando, Latvio, Japanio kaj Palestino per PI, bfl. Ĉiam kaj tuja respondo estas garantiata!

Turnov. S-ro Josef Trsek, provazárna, PI, L, gaz.

Ŭstí n. Orlicí. S-ro Max Bergmann, komercisto, PI, L. kĉl.

S-ro Rudolf Pick, tanejposedanto, PI, L. kĉl.

S-ro Frant. Prokopec, oficisto, PI, L. kĉl.

Anna Vavroušková, vicdelegitino, PI, L. kĉl.

S-ro Josef Sahula, poŝtoficisto, PI, L. kĉl.

S-ro Norbert Vašiček, poŝtoficisto, PI, L. kĉl.

S-ino Ludmila Velebilová, kuracistedzino, PI, L. kĉl.

Emilie Vincenzová, poŝtoficistino, PI, L. kĉl.

Julius Keppl, karteloficisto, precipe kun samfakanoj, PI, bfl, L. kĉl.

Antonín Barkman, instruisto, delegito, PI, L. kĉl., fotografaĵoj, serĉas junajn gekorespondantojn por siaj ĝelernantoj 12-16-jara.

Wistritz 133 apud Teplitz-Schönau. S-ro Josef Fischer, kompostisto, deziras daŭran korespondadon precipe kun samfakanoj el Finnlando, Svedio, Danlando kaj Japanio. Garantias respondon!

Franclando.

Narbonne (Aude). F-ro Joseph Gouzy, 7 Rue Cabriol, humoraĵoj, gajaĵ temoj, ĉiam respondos.

Narbonne (Aude). S-ro René Rouanet, 25 Rue Rucier Courier, pri leminismo kaj amo en la tuta mondo, fotografaĵoj, ĉiam respondas.

Narbonne (Aude). S-ro René Rato, Place Hôtel-de-Ville, pri iluziarto, ludkartaĵoj, ĉiam respondos.

Narbonne (Aude). S-ro François Fages, Place Hôtel-de-Ville, pri ĉiuj sportaĵoj, ĉiam respondos.

Narbonne (Aude). S-ro Lucier Loubens, 8 Rue Rabelais, interŝanĝoj de kukaj receptoj, ĉiam respondos.

Narbonne (Aude). S-ro Georges Bourrel, 25 Rue Rucier Courier, pri moroj kaj kutimoj en fremdaj landoj, ĉiam respondos.

Germanio.

Breslau III. S-ro J. Rosenbaum, Siebenhufenerstr. 17, PM, PI, L.

Dresden. S-ro Oskar Vogel, ingeniero, Leubnitz-Neuost, Gartenstr. 3, L, PM kĉl.

Cranzahl im Erzgebirge. S-ro Paul Meyer, komercisto, L, PK, PI kĉl.

Düsseldorf. S-ro Albert Schmitz, Florastr. 13, 2, PI, bfl, PM kĉl., respondas ĉiam kaj tuj.

Düsseldorf 106. S-ro Josef Paffenholz, L, PI, bfl, PM kĉl.

Honnelt (Rh.). S-ro Wilhelm Solzbacher, Spiessgasse 1, kĉl. Esperanto-, junulara, porpaca, internacia katolika movadoj.

München. S-ro H. Wollschmidt, Klenzestr. 99, I, por 1 dolaro aŭ sama valoro donas 50-100 PM germanajn nestampitajn aŭ stampitajn.

Zeulenroda in Thüringen. S-ro Rudolf Dix, komercisto, Greizerstr. 34, deziras korespondadon kĉl.

Zittau (Sa.). F-ino Evamarie Clauss, Georgstr. 25, I, L, PK, PI kĉl.

S-ro Johs. Schmidt, Rossplatz 1, L, PK, PI kĉl.

S-ro Georg Kleich, Burgstr. 7, L, PK, PI kĉl.

F-ino Elise Kleich, Burgstr. 7, L, PK, PI pri ĉiuj temoj, modojurnaloj kĉl.

S-ino Charlotte Ehm, Stephanstr. 11, L, PK, PI kĉl.

S-ro Ali Akbar Ehm, poŝtako 105, L, PK, PI pri komercaj aferoj, ekspozicioj, foiroj, demandoj pri komercaj ĉambroj kĉl., ankaŭ angle.

S-ino Irmgard Kurth, Auss. Oybinerstr. 22, L, PK, PI kĉl.

S-ro Kurt Ullrich, Peschekstr., L, PK, PI kĉl.

S-ro Karl Knoll, Theodor-Körner-Allee 11, L, PK, PI kĉl.

S-ro Willy Thiele, Neustadt 16, L, PK, PI kĉl. pri komercaj aferoj.

S-ino Johanna Tzschaschel, Aussere Oybinerstr. 21, L, PK, PI kĉl.

S-ro Georg Tzschaschel, Aussere Oybinerstr. 21, L, PK, PI kĉl.

S-ino Trude Knoefel, Arndtstr. 11 p., pri komunuma politiko, interŝanĝas naciajn gazetojn, ne PM, korespondas esperante, angle, france, nederlande, germane.

S-ro Richard Effenberger, Eckartsbergerstr. 10, L, PK, PI kĉl.

S-ro Paul Lätsch, Niederoderwitz Nr. B 57 b. Zittau, pri komercaj aferoj kĉl.

S-ro Richard Poppe, Gross-Schoenau Nr. 714 b. Zittau, L, PK, PI pri ĉiuj temoj kĉl.

S-ino Erika Koenig, Grottauertstr. 50, L, PK, PI kĉl., interŝanĝas modojurnalojn.

S-ro D-ro Richard Lindt, Moltkestr. 1, L, PK, kun italoj, britoj, pri pacifista, socialista, abstinenta aferoj, interŝanĝas gazetojn kaj broŝurojn.

S-ro Willy Mai, Aussere Oybinerstr. 4 b, PK, PI, L pri ĉiuj temoj kĉl.

F-ino Clara Müller, Gubenstr. 9, instruistino, L, PK, PI kĉl.

F-ino Johanna Rabenstein, instruistino, Goerlitzerstr. 45, L, PK, PI kĉl.

S-ro Hermann Richter, Inn. Oybinerstr. 5, L, PK, PI kĉl.

Hungario.

Miskolcz. S-ro Paulo Kun, studento, Széchenyi str. 111, PM, PI kĉl.

Italio.

Padova. S-ro Gobbato Tullio, komercisto, Via Fabbri 1, PM kĉl.

Udine. S-ro G. Dolce, Via Asilo M. Volpe 27, PM kĉl.

Udine. S-ro Agostino Cormons, fraŭlo 25-jara, Via Villatta 40, prezidanto de Udine'a Esperanto-Grupo, PK, PI bfl, L ktp. kun gesinjoroj el tuta mondo, de ĉia aĝo, profesio, religio, pri ĉiuj temoj.

Udine. S-ro Arturo Romano, fraŭlo 26-jara, Via Gemova 12, PK, PI bfl, nur kun fraŭlinoj el ĉiuj landoj.

Nederlando.

Amsterdam S-ro N. A. Zilver, P. O. B. 1055, PM, helpmono, malakceptas bagatelojn.

Norvegio.

Stavanger. S-ro Egill Houen, Bröngdt 39, deziras korespondi kun ĝejunuloj kĉl.

Pollando.

Boryslaw. S-ro Leon Ringler, „Premier“ (ne Ringlev, Premiev, kiel erare jam sciigita) deziras korespondi pri naftoborado nur kun eksterlandanoj.

Kolomea. S-ro J. B. Chraplyvy, profesoro de gimn. II, PI, PM kĉl., korespondada pri aferoj stenografiaj esperante, germane, novgreke.

Sambor (voj. Lwow-Polska). S-ro Antoni Wachulka, Powlornia L. 37, PI, L, PM. Mi ĉiam respondos!

Rumanio.

Deva. S-ro Antono Ander, profesoro, PM kaj PI kun hispanoj, portugaloj, grekaj, turkoj, norvegoj, baltikaj ŝtatoj kaj kun ekstereŭropanoj. Sendu rekomendite.

Ruslando.

Barnaul (Altaja, Siberio). S-ro German Tumaŝev (15-jara knabo), Bijskaja ul. 132, PI.

St. Birsula, def. vagon. R. S. S. M. A. S-ro Joh. Kučerenko, PM, PI.

Serĉas por geesperantistoj de ĵus finita kurso korespondemajn gesinjorojn el ĉiuj landoj. Tuja respondo estas garantiata de l' delegito. Oni sciigu la diversajn dezirojn en la korespondado al suba adreso per L, PK, PI bfl.

Karl Scheibler, delegito de UEA
Mühlfort, Kr. M.-Gladbach (Rhld.), Böningstrasse 33, Germ.